

Poštšina plačana pri pošti 2277 Središče ob Dravi

SREDICA

GLASILO OBČINE SREDIŠČE OB DRAVI

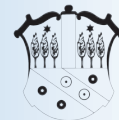
letnik III

številka 2

Junij 2009

Zdenka Dogša, odgovorna urednica

Pogovarjajte se s tistimi, ki jih imate radi ...

Dodobra smo se že naužili »čarov« poletja, pa čeprav se ni še niti prav začelo. Mednje nedvomno spadajo temni nevihtni oblaki. Močan veter, dež, toča ... In posledično - izpad električnega toka. Nekega majskega večera, ko se je mrak prevešal v temo, smo med eno takšnih neviht ostali brez elektrike.

»Se še spomniš, mama, kako si se nekoč razveselila, ko je prav tako zmanjkalo elektrike, in nam rekla, da je to super, češ - sedaj pa se bomo pač pogovarjali.« Seveda sem se spomnila. Tudi tega, kakšna je bila takrat reakcija mojih sinov na ta predlog. Saj ne, da se ne bi pogovarjali, smo se, vendar ... Ves čas v nestrpnem pričakovanju, kdaj bo že končno zasvetila luč, kdaj se bo prižgal računalnik, kdaj se bo na televizorju spet pokazala tako zaželeno slika ...

In od takrat je preteklo veliko časa. Priča smo razvoju različnih tehnologij do neslutnih možnosti. Danes nimajo več družine samo enega računalnika in enega televizorja pri hiši. Kje pa. Po pripovedovanju ima večina otrok v svojih sobah televizijske sprejemnike, računalnike, CD- in DVD-predvajalnike, pa MP3 in MP4. Da o obveznih mobilnih telefonih niti ne govorim! Starši imamo seveda svoje takšne ali drugačne škatle, s katerimi komuniciramo, jih gledamo, poslušamo ... In kako naj bi potem šele danes našli čas za pogovor? Nam ga seveda poleg službe potem ostane sploh

še kaj za to, da bi se družina dobila skupaj, se pogovarjala o tem ali onem? Morda celo zapela? Saj res - kaj so to že družabne igre? Človek ne jezi se, pa šah, pa domino ...? Ko jih igramo v dvoje, troje ..., lahko ob tem še kakšno rečemo, kar je spet bolje kot nič. Saj ne, da se ne bi pogovarjali o vsakdanjih tekočih, bolj ali manj potrebnih zadevah, vendar se ponavadi tu vse konča. Za kakšne poglobljene, življenjsko pomembne, vzgojne, etične in moralne vsebine pa zmanjka časa, energije ... Ali pa predvsem volje.

Pa ne, da se tega ne zavedamo, kajne? Le nemočne se čutimo, saj ne vemo, kdaj in kako začeti spreminjati stvari. Prevzame nas žalost, ker čutimo, da je edino odkrit razgovor med ljudmi, med starši in otroci, med partnerjema tisto edino pravo, ki šteje in ki doprinaša k prijaznemu, nekonfliktnemu in spoštljivemu vzdušju v družini.

Mladi starši so pri tem v prednosti pred tistimi malo manj mladimi, ker imajo več časa za spreminjanje stvari na bolje, pa tudi navade manjših otrok je lažje spreminjati kot navade - na primer - najstnikov, ki jim bodo tovrstne pobude najbrž »ful bedne«.

Zato pa za konec morda samo nasvet za starše: Ne čakajte na poletne nevihte, odvijte kdaj pa kdaj »glavno hišno varovalko« in se pogovarjajte s tistimi, ki jih imate radi!

Jasna Munda, predsednica Komisije za priznanja in odlikovanja

Dobitniki letošnjih občinskih priznanj

Prejemniki letošnjih občinskih priznanj

Komisija za priznanja in odlikovanja je v letošnjem februarju objavila Javni razpis za zbiranje predlogov za podelitev priznanj ob občinskem prazniku občine Središče ob Dravi. Po Pravilniku o podeljevanju priznanj Občine Središče ob Dravi so prejemniki priznanj lahko posamezniki, ki živijo ali delajo v občini, pravne osebe v občini, prijateljske ali druge občine, zavodi in druge pravne osebe ter posamezniki v Republiki Sloveniji, tuja mesta, ustanove in posamezniki iz tujine. Predlagatelji kandidatov za občinska

priznanja pa so lahko podjetja, družbe, podjetniki, združenja, zavodi, društva, posamezni občani in župan.

V posameznem letu se lahko podeli po ena zlata, srebrna in bronasta plaketa, naziv častni občan ter eno ali več priznanj in posebnih priznanj.

Na javni razpis je prispelo sedem predlogov za dobitnike letošnjih občinskih priznanj. Komisija za odlikovanja in priznanja je prispele predloge obravnavala in podala svoje mnenje občinskemu svetu.

Občinski svet Občine Središče ob Dravi je sklenil, da občinska priznanja v letu 2009 prejmejo:

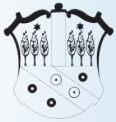
Družina JOŽETA IN SEBASTJANA JAKLA iz Središča ob Dravi prejme **zlato plaketo** za uspešno delo na področju podjetništva.

MAJDA TKALEC iz Obreža prejme **srebrno plaketo** za dolgoletno uspešno kulturno in pedagoško delo.

BRANKO VESELKO iz Središča ob Dravi prejme **bronasto plaketo** za dolgoletno uspešno delo na področju strelstva, lovstva in gasilstva.

LJUDMILA JURKOVIČ iz Šalovcev prejme **posebno priznanje** za dolgoletno kulturno udejstvovanje in požrtvovalnost.

Priznanja je letošnjim dobitnikom izročil na osrednji slovesnosti ob 55. občinskem prazniku v Sokolani župan Jurij Borko. Vsem prejemnikom letošnjih občinskih priznanj iskreno čestitamo!

Stanko Zebec, Odbor za prireditve

Pregled prireditev ob 55. občinskem prazniku Občine Središče ob Dravi

Tudi letošnji občinski praznik so spremljale mnoge prireditve.

Pričelo se je v soboto, 30. marca, s koncertom folklorne skupine Kitka Istibanja iz Makedonije. Koncert je bil posvečen občinskemu prazniku in je tudi v tem duhu potekal. Koncert je organiziralo v Kulturnem domu v Obrežu Kulturno društvo Obrež.

Tudi športniki so bili aktivni, saj so se izkazovali s celo vrsto tekmovanj.

V soboto, 4. aprila, se je v telovadnici osnovne šole odvijal turnir v košarki za pokal občine. Organizator turnirja je bilo društvo DTV Partizan Središče ob Dravi. Pomerili sta se dve osnovnošolski košarkarski ekipi, uspešnejši so bili starejši - letniki 1994.

Istega dne, 4. aprila, je v prostorih strelskega društva potekalo tekmovanje v streljanju z zračno puško za pokal občine. Tekmovanje je organiziralo Strelsko društvo Središče ob Dravi.

Rezultati:

Ekipno:

1. mesto Strelsko društvo Jože Kerenčič Miklavž pri Ormožu
2. mesto Strelsko društvo Središče ob Dravi - mladinci
3. mesto Strelsko društvo Središče ob Dravi - pionirji

Posamezno:

1. mesto Sašo Prapotnik, Tovarna sladkorja Ormož
2. mesto Žiga Podplatnik, Središče ob Dravi
3. mesto Mišo Kačičnik, Središče ob Dravi

Člani:

1. mesto Sašo Prapotnik, Tovarna sladkorja Ormož
2. mesto Mišo Kačičnik, Središče ob Dravi
3. mesto David Šnajder, Jože Kerenčič Miklavž pri Ormožu

Mladinci:

1. mesto Žiga Podplatnik, Središče ob Dravi
2. mesto Žan Mir, Jože Kerenčič Miklavž pri Ormožu
3. mesto Aleš Medik, Središče ob Dravi

Pionirji:

1. mesto Andraž Cverlin, Središče ob Dravi
2. mesto Miha Dogša, Središče ob Dravi
3. mesto Blaž Podgoršek, Središče ob Dravi

V nedeljo, 5. aprila, je bilo tekmovanje v namiznem tenisu za pokal občine, ki ga je v telovadnici osnovne šole organiziralo DTV Partizan Središče ob Dravi.

V kategoriji žensk so pokale osvojile:

1. mesto Vera Kolarič, Miklavž pri Ormožu
2. mesto Pavla Ivanuša, Obrež
3. mesto Helena Naglič, Obrež

Moški so si razdelili pokale tako:

1. mesto Milan Bratuša, Središče ob Dravi
2. mesto Marijan Lukman, Središče ob Dravi
3. mesto Sašo Prapotnik, Obrež

Istega dne, 5. aprila, je Društvo upokojencev v sodelovanju z osnovno šolo gostilo starejše občanke in občane v Sokolani.

Prav tako je tega dne potekalo tekmovanje v šahu za pokal občine, ki ga je v slaščičarni Pri Rupertu organiziralo DTV Partizan Središče ob Dravi.

Mlajša kategorija:

1. mesto Maja Filipič, Grabe
2. mesto Uroš Kaučič, Središče
3. mesto Nino Ploh, Središče

Starejša kategorija:

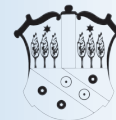
1. mesto Božo Hajec, Središče
2. mesto Štefan Kostel (najstarejši udeleženec), Središče

V četrtek, 9. aprila, je Društvo upokojencev Središče ob Dravi organiziralo že tradicionalno tekmovanje društev upokojencev treh

Nadaljevanje na naslednji strani

Nadaljevanje s prejšnje strani

novonastalih občin: Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi v vrtnem kegljanju za pokal občine.

V petek, 10. aprila, so potekale osrednje prireditve ob občinskem prazniku.

Ob 10. uri so se odprla vrata muzeja, za katerega skrbi Občinski odbor ZZB Središče ob Dravi.

Ob 12. uri je bila slovesnost v spomin žrtvam NOB pri spomeniku NOB. Slavnostni govornik je bil Miran Krajnc, nastopili so recitatorji in pevci OŠ Središče, župan Jurij Borko pa je z delegacijo položil venec k spomeniku.

Ob 19. uri je bila osrednja proslava ob občinskem prazniku v Sokolani, ki je potekala malo drugače kot prejšnja leta. Po odigrani slovenski himni je sledil slavnostni nagovor župana Jurija Borka. Potem sta bila slavnostno predstavljena nov občinski grb in zastava. Sledila je podelitev priznanj in odlikovanj.

Po protokolarnem delu proslave so nas s svojimi nastopi navdušili: sopranistka Nina Kompare Volasko, citrar Tomaž Plahutnik in baritonist Marko Kobal.

Po proslavi je bilo v telovadnici uradno odprtje razstave, ki je bila sicer že na ogled od četrтка, 9. aprila. Na letošnji razstavi je razstavljalo svoje izdelke 23 različnih razstavljalcev: predvsem društev, obrtnikov in posameznikov. Letošnjo razstavo sta popestrila dva razstavljalca, in sicer Vojo Veličkovič iz Ptuja in Rudolf Jakl iz Splita.

V nedeljo, 11. aprila, je društvo starih vozil Središče ob Dravi organiziralo 1. mednarodni turistični rally starih vozil Središče ob Dravi. Zvečer je na Strasu zagorela vuzmenka, pod pokroviteljstvom Rekreativskega društva Stras.

13. aprila je DTV Partizan organiziralo 2. pohod na velikonočni ponedeljek ob Črncu.

V soboto, 25. aprila, je Mladinsko društvo Obrež pripravilo tradicionalno prireditev Pokaži, kaj znaš.

V nedeljo, 26. aprila, je Rekreativsko društvo Stras organiziralo balinanje za pokal občine na Strasu. Rezultati:

1. mesto Rekreativsko društvo Stras
2. mesto ekipa občinske uprave Občine Središče ob Dravi
3. mesto Društvo upokojencev Središče ob Dravi

To je pa bila tudi zadnja prireditev, ki je bila organizirana v okviru prireditve v počastitev ob 55. občinskem prazniku občine Središče ob Dravi. Hvala društvom in posameznikom, ki so pomagali pri prireditvah ter na tak način počastili spomin na žrtve vojne in nasilja v naši občini.

OBVESTILA UREDNIŠKEGA ODBORA

Prispevke za glasilo, rešitve križank in nagradnih vprašanj pošiljajte na naslov: Uredniški odbor Sredice, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali v elektronski obliki na urednistvo@sredisce-ob-dravi.si, lahko pa jih oddate tudi v poštni nabiralnik v avli občinske zgradbe.

Za naslednjo številko glasila pričakujemo vaše prispevke do 15. avgusta 2009.

Vsem zainteresiranim sporočamo, da so donacije za glasilo Sredica možne na račun: Občina Središče ob Dravi, številka transakcijskega računa 01402-0100020268, s pripisom: donacija za Sredico in sklicem: 00-7301. Donacije bodo namenjene pokrivanju stroškov izhajanja Sredice.

Vsem avtorjem prispevkov se iskreno zahvaljujemo in si želimo uspešnega sodelovanja tudi v prihodnje, hkrati pa pozivamo vsa društva in organizacije, da sproti pripravite in posredujete prispevke o aktivnostih, ki jih izvajate.

Bralce Sredice vabimo, da se nam pridružijo s svojimi prispevki in tako pomagajo pri ustvarjanju našega občinskega glasila. Pred objavo v glasilu so vsi teksti lektorirani. Avtorje prispevkov, ki želijo po lektoriranju ponovno pregledati svoj tekst, prosimo, da to navedejo ob oddaji prispevka.

Vsem reševalcem križanke 1/09, ki so poslali pravilna gesla, čestitamo in se zahvaljujemo za sodelovanje. Za barvanje, striženje in fen frizuro v Frizerskem studiu Moni je bila izžrebana Marinka Rojko, Bercetova 8a, Središče ob Dravi.

OBVESTILA

Iskanje proste sobe

Jože Vehovar iz Središča ob Dravi zaradi stanovanjske stiske išče sobo. Za najeto sobo je pripravljen plačati najemnino po dogovoru z najemnikom. Vsi, ki ste pripravljeni g. Vehovaru ponuditi sobo za bivanje, prosimo, da to sporočite na Občino Središče ob Dravi, Trg talcev 4, osebno ali po telefonu: 741 66 12.

Opravljanje gospodinjskih del na domu

Jelka Pobjčaj iz Središča ob Dravi bi opravljal gospodinjska dela (čiščenje, pranje, likanje) na domu. Zainteresirani občani, ki bi potrebovali tako pomoč, naj to sporočijo na mobilni: 040 167 464.

Anita Kosec

MED NAMI ŽIVIMO

VITALEN GOSPOD, KI NE KAŽE SVOJIH LET
Ciril Špendija iz Šalovcev je vitalen in nasmejan
gospod, ki ne kaže svojih 82 let. Z iskricami v očeh
se spominja svoje prehojene poti. Sam živi v lično
urejeni hiški z urejeno okolico, kjer se bohoto
različno cvetje, vrt in sadno drevje. Na dan naji-
nega pogovora me je pričakal s psom Bobijem,
ki mu dela družbo. Kot sam pravi, si želi le, da bi
mu zdravje služilo še naprej in da v prihodnje ne
bi bil več sam. Žena mu je nedolgo nazaj umrla za
rakom. Zanj poskrbijo hčerka Slavica z možem in
dvema vnukinjama.

Kako se spominjate svojega otroštva in mladosti?

»Mati me je kmalu zapustila, odšla je v službo v Zagreb, tako da sem otroštvo in mladost preživel s starimi starši. Osnovno šolo sem obiskoval med leti 1934 in 1942 na Humu. Vse skupaj je seveda spreminila 2. svetovna vojna. Bil sem mobiliziran v nemško vojsko na vojaške vaje v Kungoto pri Kidričevem, od koder naj bi potem šli na fronto. Vendar sem se znašel, saj mi je puška pri streljanju padla iz rok, zaradi česar sem si sicer prislužil krepko zaušnico, na fronto pa vendarle nisem šel. Tako sem se leta 1944 vrnil domov. V Šalovcih je potekala fronta. Bil sem doma, s konji sem obdeloval zemljo, dokler smo jo imeli. Po koncu vojne je bila vas večinoma požgana. A ostali smo živi.«

Po vojni so prišli drugi in drugačni časi, pridobili ste si tudi izobrazbo ...

»Izučil sem se za sodarja na obrtni šoli v Središču ob Dravi. Izpit sem delal na Ptuj, kjer sem od enjstih kandidatov izpit opravil le jaz. V dobi učenja smo vajenci v Sokolani pripravljali tudi različne igre. Spomnim se »Svirke cigana« in drugih, povezanih z dogodki na železni cesti. Vojaščino sem služil tri leta (kar mi še sedaj manjka pri pokojnini), delal sem v delavnici. Imel sem zelo dobre odnose z oficirji, tako da ni bilo vrat, ki bi mi ostala zaprta. Po odsluženju vojaškega roka sem bil doma, opravljal sem dela na kmetiji. Dobil sem tudi 50 arov njive. Začel sem graditi hišo, izkopalimo že temelje in pripravili material, vendar so zidarji trikrat prišli zaman, ker je deževalo. Na poti v Središče pa me je nekega dne ustavila gospa Goršičeva, s katero sem se dogovoril, da jih preskrbim, v zameno pa mi je gospa zapustila požgano hišo, ki smo jo nato obnovili in se preselili, tako da hiše na prejšnji lokaciji sploh nisem gradil.«

Leta 1951 ste se zaposlili ...

»Zaposlitev je bila težka. Električne ni bilo, zato sem se vključil v delo na omrežju. Delali smo eno leto, od Šalovcev do Jeruzalema. Postavljali smo drogove in napenjali žice ter izvajali priključke. Ker so bile napake v instalacijah, sem jih moral sam odkriti, kar mi je tudi uspevalo. Tako sem se počasi spoznal tudi na instalacije. Zaposlil sem se v Ormožu v mizarški delavnici na Ogradu. Kasneje sem se z različnimi izpiti specializiral za elektroinstalacijska dela. Lahko se pohvalim, da sem instalacije napeljal tudi v prvih dveh halah v Ormožu, bivši tovarni Kerenčič, sedanjem Optylu. Na Ogradu sem ostal do svoje upokojitve, do leta 1982, ko sem se zaradi težav s hrbtenico invalidsko upokojil. Veste, dela so bila težka, strojev ni bilo, zato sem imel s hrbtenico takšne težave, da nisem mogel hoditi. Leta 1985 sem prestal operacijo, imel sem močne bolečine, vendar se je stanje po enem letu izboljšalo. Večjih zdravstvenih težav, vse do letos nisem imel, tako da sem lahko še opravljal kakšna dela, sedaj pa imam občutek, da se stanje ponovno poslabšuje.«

Svoje življenje ste v določeni meri posvetili cerkvi. Ste ključar, pritrkovelec, tudi neke vrste oskrbnik cerkve in župnišča. Poprimete za vsako delo ...

»Z gospodom Leonom Božičem sva lepo sodelovala, prvič pri obnovi fasade farne cerkve leta 1962. Tri leta kasneje sem zamenjal dotrajano instalacijo v cerkvi iz leta 1927, pozneje tudi v župnišču. Sodeloval sem tudi pri drugih delih. Obnove so potekale tudi v času župnika Podjavorška. Takrat smo obnovili streho na zvoniku, ga prebarvali in tudi zamenjali pločevino na zakristiji, urejena je bila tudi dvorana in učilnica, tudi zunanost kapele. V času župnika Horvata so bila izvedena najzahtevnejša dela. Obnovljena je bila ograja in položena instalacija za reflektorje. Potekala so tudi dela na strehi zakristije, v notranjosti cerkve smo odstranili vse tlake in zemljo, namestili izolacije, prezidali oltarje, obnovili omete na stropu ... Kupili smo elektronske orgle. Med leti 1998 in 2007, v času župnika Avsenaka je bila župniška cerkev na Grabah na novo prebarvana, nameščena so bila nova barvna okna v prezbiteriju in nove klopi v cerkvi. Obnovitvena dela so potekala tudi na gospodarskem posloplju. Pri vseh teh delih in še kakšnem sem seveda brez plačila sodeloval.«

Pišete tudi poseben dnevnik...

»Res je. Imam kar precej debel zvezek, ki bo skoraj poln, v katerega že ves čas zapisujem, kaj se je dogajalo, katero delo sem opravil. Včasih sem ga pisal bolj redno, tudi pozno ponoči, tako da sem včasih vmes pri pisanju dnevnika celo zaspal. V zapiskih pa niso zabeleženi le dogodki in dela, temveč so v njem tudi verzi za različne priložnosti, ki sem jih sam sestavil. Če me je kdo obiskal, pa sem dnevnik uporabil tudi kot spominsko knjigo, v katero so mi prijateljice in prijatelji zapisali kakšno lepo misel.«

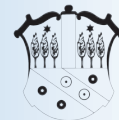
Za svoje delo ste bili večkrat nagrajeni.

»V podjetju, kjer sem bil zaposlen, torej v Ogradu, sem dobil zlato priznanje z medaljo za delo, krajevna skupnost Središče ob Dravi mi je za instalacijska dela in strelovod na mrliški vežici podelila srebrno priznanje KS. Med ostalimi pa imam tudi priznanje in zahvalo Mariborske škofije za vse opravljeno delo.«

Kaj si želite za prihodnost?

»Da bi mi zdravje služilo še naprej in da v prihodnje ne bi bil več sam. Želim si dobro prijateljico, pa ne za kakšne »norije«, človek preprosto potrebuje prijatelja za pogovor in premagovanje osamljenosti.«

Silva Marčec

Makedonci – prvič in drugič

V okviru našega občinskega praznika pripravimo obreški folklorniki Folklorni večer. Tudi letos smo se pripravljali, da se predstavimo našemu domačemu občinstvu. Toda letos je potekala naša prireditev malo drugače. Zakaj drugače? Obiskali so nas gostje iz Makedonije. Dogajalo se je 30. in 31. marca – prvič in 15. in 16. aprila – drugič. Vsem nam bo letošnje druženje z makedonskimi folklorniki ostalo še dolgo v prijetnem spominu.

Kako je bilo prvič? Teden pred prihodom Folklornega ansambla Kitka iz Istibanje smo združili moči člani Kulturnega društva Obrež in starši folklornikov, ki so lansko leto sodelovali na festivalu Zdravoživo v Istibanji.

V ponedeljek, 30. marca, dopoldne smo se nekateri izmed gostiteljev zbrali za šankom v bifeju na središki bencinski črpalki. Čakali smo na makedonski avtobus in ga tudi dočakali. Po pozdravu in predstavljanju smo krenili do naše občinske hiše, kjer nas je pozdravil še župan. Skozi Središče, Grabe in Šalovce nas je pot pripeljala v Vinski Vrh k naši Tiliki. Njo so vsi poznali, saj so se z njo družili že predlani v Turčiji in lani v Makedoniji, ko je bila z našimi mladimi folklorniki na mednarodnih festivalih otroških folklornih skupin. Sledilo je kosilo in krajši počitek. Prek Jeruzalema, Svetinj, Ivanjkovcev in Ormoža smo okrog tretje ure popoldne prispeli pred Dom kulture v Obrež, kjer so nas že čakali naši mladi folklorniki in njihovi starši. Petintrideset makedonskih gostov je za eno noč »vzelo pod streho« naših šestnajst družin. Novakovi iz Vodrancev so imeli pet mladih Makedonk, kar je bil seveda rekord in vredno velike pohvale. Odpeljali smo se vsak s svojimi gosti in Dom kulture prepustili starejšim folklornikom, ki so ga pripravili za večerno prireditev.

Pol ure pred pričetkom smo bili zopet vsi zbrani. Makedonci že vsi urejeni v noše in čisto nič nestrpni, naši mlajši folklorniki seveda zaradi nastopa malo bolj nervozni. Čevlji so manjkali, pa kaj bodo plesali, pa kakšen bo zaključek, pa še deset potrebnih in nepotrebnih vprašanj. Starejši pa smo se spraševali, ali bo dovolj obiskovalcev (bil je namreč ponedeljek, nenavaden dan za prireditev). Ker pa vse mine, je tudi naša prireditev. Vsi smo bili zadovoljni. To zadovoljstvo smo po prireditvi izražali tudi ob hrani in še bolj potencialno ob pijači in makedonskem oru.

Naslednji dan smo se zbrali opoldne in se (makedonski in naši mladi folklorniki) z makedonskim avtobusom odpeljali v Ormož. V ormoški gimnaziji nas je z velikim veseljem sprejela ravnateljica.

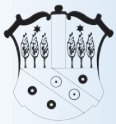
Ker so bili makedonski plesalci v folklornih kostumih, so bili deležni še večjega občudovanja. Po kratkem ogledu gimnazijskih učilnic in kabinetov smo v telovadnici bili udeleženi še pri eni krajši izvedbi makedonskih kol. Ormoški gimnazijci so imeli za vsakega Makedonca pripravljeno manjše darilo. Obljubili so tudi, da se še kdaj srečajo. S prelepimi vtisi smo se Obrežanci in Istibanjci odpovedali v ormoški hotel na kosilo. Pridružil se nam je tudi naš župan Jurij Borko. Da bi goste seznanili tudi z našo zgodovino, smo jih po kosilu peljali v muzej v ormoškem gradu. Ker pa je v bližini gradu vinska klet, je tudi nismo obšli. Vino pa smo na koncu pokušali v novi degustacijski dvorani, ki je navdušila tudi nas, domačine.

Vrnili smo se v Obrež, se zopet razkropili po domovih in se zvečer spet srečali pri Domu kulture, da se poslovimo. Ker pa smo se dobro spoznali in je pri nas lepo, pa naše vino najboljše, je slovo trajalo malo čez predvideno uro odhoda. Z manjšimi težavicami se nam je uspelo posloviti in jim zaželeli še naprej srečno pot. Nadaljevali so jo proti Franciji. Z SMS so nam s poti sporočili: »Imamo jedan veliki problem, mi bi došli opet.«

In kako je bilo drugič? Že navajeni, da v zadnjem trenutku rešujemo probleme, smo rešili tudi tega. Devetintrideset otrok smo si porazdelili po družinah in še deset odraslih napotili v hotel v Ormož. Nastopa pa jim žal nismo mogli urediti (od petka do srede je bilo premalo časa, pa še velika noč je bila vmes). Petnajstega aprila popoldne smo se spet dobili na središki črpalki. Pred Domom kulture v Obrežu je bilo spet razdeljevanje po družinah, toda tokrat malo drugače, saj so prišli otroci iz kraja Kočani, ki so vključeni v KUD RUEN in pri teh so bivali naši folklorniki, ko so bili na festivalu Istibanjsko Zdravoživo. Vsak »naš« si je vzel k sebi »svojega« in še enega. Zgodilo se je, da je »njihovih« zmanjkalo. Prijetno sem bila presenečena nad pripravljenostjo, da vzamemo nekoga (samo) za eno noč pod streho. Hvala vsem za dobro voljo.

Tudi zame je bilo tokrat malo drugače, saj sem vzela tri male Makedonke: Simono, Eleno in Evo, stare štirinajst, enajst in deset let. Še dobro, da imamo pri hiši Lara, ki se je z veseljem družila z njimi, jaz sem pa bila samo za prevajalko. In kaj bi one rade videle pri nas? Neverjetno - našo šolo. Pa smo šle v sredo popoldne v našo - že skoraj do konca polepšano - šolo. Lara nam je bila za vodičko. Tega popoldneva še dolgo ne bom pozabila. Takšnega začudenja, občudovanja in veselja v otroških očeh nisem videla že dolgo. Te tri deklince so mi povedale, da obiskujejo vsaka svojo osnovno šolo, da je na vsaki šoli po tisoč otrok, da imajo v razredu trideset učencev in pol manjše učilnice, da imajo telovadnico za polovico manjšo od naše in v njej samo gred in kozo, da v razredu nimajo krede, ker jo učenci sproti odnesejo, da o nenehnih vprašanjih namenjenih Lari (»Lara šta je ovo, zašto ovo trebate...«) niti ne govorim. V šolski telovadnici bi one še ostale, če nam ne bi zmanjkalo časa, ker smo se zvečer vsi dobili v našem Domu kulture. Šle smo tudi v trgovino in kupile nekaj hrane za popotnico na njihovi poti proti Avstriji, Nemčiji in Franciji. Naslednji dan zjutraj smo se poslovili, si izmenjali naslove in se začeli dogovarjati, da se morda še to leto vidimo pri njih v Kočanih.

Makedonija nam je odraslim folklornikom obljubljen za letos v avgustu. Upam, da se nam bo uspelo dogovoriti. S seboj bomo povabili še koga. O vsem boste vsi pravočasno obveščeni. V naslednji Sredici pa bo že članek »Ekskluzivno iz Makedonije«.

Anton Prosnik

Razmišljanje ob čistilni akciji

Akcija čiščenja okolja je brez dvoma uspela. Še več, letos nas je bilo več, odpadkov v okolju pa manj! Očitno je, da se vedno več ljudi odgovorno vede do okolja.

Pa vendarle se človek ob pobiranju PET steklenic, vrečk in druge plastike, pločevink in raznih odvrženih predmetov vpraša, zakaj se še vedno dogaja, da nekdo kar tako odvrže nekaj, česar ne potrebuje več? In to v okolje! Kako si lahko razlagamo, da nekdo pere cisterno za gnojnico v potoku ali celo škropilnico - če ne že neposredno v potoku, pa na rešetki kanala, ki se v neposredni bližini izteka skupaj z ostalimi odplakami v potok? Nenazadnje, kako lahko nekdo kuri odpadno plastiko v sodih ali kar na brežini potoka skupaj z drugimi odpadki z dvorišča, čeprav se pol vasi duši v škodljivem dimu? Čeprav dim zastruplja bližnje vrtove in nasade ... Neverjetno, otroci v vrtcu so že poučeni, kam spadajo plastični odpadki, odrasli pa ravnamo z njimi tako nevestno!

Zakaj vidimo, kako ima nekdo neurejeno dvorišče in polno krame okrog hiše, ne vidimo pa nekaj metrov čez ograjo občestnega jarka, gozda, potoka, ki se ponekod dušijo v odpadkih? Nedolgo tega, ko so bile še mlake, zapuščene gramoznice, smo jih zavažali in vanje odlagali vso »nesnago«!

Po kateri logiki vse, česar več ne potrebujemo, konča na mestih, do katerih imamo očitno enak odnos kot do stvari, ki smo jih odvrgli? Veliko vprašanj - odgovor je en sam: pozabili smo, da smo del okolja, v katerem živimo, zato ga ne vidimo več! Vsi se zavedamo, da je okolje last nas vseh, da odpadki ne sodijo v okolje, da je to odraz naše kulture ... Kulture? Nekaj je narobe s to našo »kulturo«! Včasih se zdi, da v naravi, ki nas obdaja, še vedno ne vidimo vrednosti. Očitno nas je hudo prizadela »potrošniška miselnost«. Postali smo omejeni in stvari, na katerih ne »visi cena« in jih ne moremo kupiti ali prodati, nimajo vrednosti. Vse, kar smo plačali, porabimo in tisto, česar ne potrebujemo, odstranimo! In potrošniški krog je sklenjen. Lepo!

Tako kot pozabimo gledati na okolje kot vrednoto, vse preradi pozabljamo, da imajo tudi stvari, ki smo jih zavrgli, svojo vrednost. Odpadek, ki smo ga odložili na pravo mesto, postane lahko ponovno surovina ... Lokalna skupnost je dolžna zagotavljati zbiranje in odvoz odpadkov. V občini Središče opravlja zbiranje in odvoz odpadkov Komunalno podjetje Ormož. Odpadki se zbirajo v posodah. Večina komunalnih odpadkov, kot imenujemo mešane odpadke iz gospodinjestev, konča na urejeni deponiji za odlaganje na Dobravi v Ormožu. S tem je obveza lokalne skupnosti izpolnjena: zbiranje in odlaganje je organizirano. Vendar pa ima tak način odstranjevanja »lepotno napako«. Za prevoz in odlaganje je potrebno plačati poleg stroškov še okoljsko takso! In prav je tako. Da se odpadki ne bi odlagali nenadzorovano, je družba poskrbela za zakonodajo, ki prepoveduje odlaganje v okolje. Taksa je namenjena sanaciji divjih, napolnjenih ter urejanju novih odlagališč. Ob tem se moramo zavedati, da se stroški zbiranja in deponiranja ne plačujejo samo individualno s položnicami, ampak je obremenjen tudi občinski proračun! Zato so v zmoti tisti, ki polnijo zabojnike z odpadki, ki jih je mogoče reciklirati s komentarjem - češ »lahko mečem, saj plačam!«

Na srečo se vedno bolj zavedamo pomena odpadkov. Z ločenim zbiranjem se odpadki »pretvorijo« v sekundarno surovino. In od-

padki dobijo »novo ime«. Zanje ni potrebno plačevati zbiranja, odvoza in deponiranja!

Korist je naenkrat trojna: ne obremenjuje okolja, zbiranje in odvoz nas nič ne staneta, odpadek se porabi kot surovina!

Najcenejši način ločevanja je na izvoru - torej tam, kjer nastanejo. Zares nerazumljivo, da se dragocene surovine še vedno najdejo v okolju ali pa v najboljšem primeru v posodi za komunalne odpadke ...

Verjamem, da bo naslednjo pomlad še manj odpadkov v našem okolju, udeležba pa množična - bolj kot srečanje, ki ga bomo izkoristili kot priložnost, da se pogovarjamo o tem, kako še bolj varovati naše veliko premoženje - čudovito naravo, ki nas obdaja ... in da se naučimo gledati okrog sebe!

Milena Milosavljevič

Poročilo

o izvedeni akciji čiščenja okolja v Občini Središče ob Dravi 3. in 4. aprila 2009.

Središki gasilci so čistili okolje že 3. aprila, vsi ostali pa 4. aprila.

Čiščenje okolja je potekalo od 9.00 do 11.30 ure.

Po posameznih vaseh se je v akcijo čiščenja okolja vključilo naslednje število občanov:

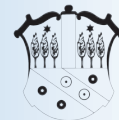
Gasilsko društvo Središče ob Dravi	16 udeležencev
Središče - južni del	18 udeležencev
Središče - severni del	16 udeležencev
Godeninci	28 udeležencev
Grabe	20 udeležencev
Šalovci	30 udeležencev
Obrež	50 udeležencev

Skupaj:**178 udeležencev**

V akcijo čiščenja okolja je Osnovna šola Središče ob Dravi prijavila predhodno 50 učencev, ki so bili pripravljeni sodelovati v čistilni akciji in so bili vključeni v skupine po posameznih vaseh.

Rado Antolič, predsednik Ribiške družine Ormož

Sanacija ribnika v Obrežu

V Štajerskem tedniku, v torek dne 10. marca 2009, je novinarka poročala z zбора občanov v Obrežu. Glede na razpravo in izjave prisotnih na zboru občanov je potrebno vaščanom in širši javnosti pojasniti in predstaviti določena dejstva. Prepričan sem, da je ravno zaradi nepoznavanja zakonodaje o sladkovodnem ribištvu in organiziranosti ribištva v Sloveniji prišlo do napačnih zaključkov in nezadovoljstva.

V Republiki Sloveniji obstaja 64 ribiških družin, ki upravljajo z ribiškimi okoliši, določenimi z zakonom, in preko 200 občin, katere nimajo neposredne zveze z upravljanjem celinskih voda.

Ribiška družina (RD) Ormož je bila ustanovljena leta 1953. Šteje 184 članov in 42 mladih ribičev.

Od teh je preko 30 članov iz občine Središče ob Dravi. RD Ormož upravlja z Ormoškimi ribiškimi okolišmi, ki zajema območje treh občin: Občine Ormož, Občine Središče ob Dravi in Občine Sveti Tomaž. V ribiški okoliš spadajo vse celinske vode tega okoliša, tudi ribnik v Obrežu, razen izločenih voda po predpisu, ki ureja določitev vod posebnega pomena, in ribogojni objekti, izločeni na podlagi vodne pravice po predpisih o vodah. Ribiški okoliš je RD Ormož pridobila na podlagi Zakona o sladkovodnem ribištvu in Uredbe o koncesijah. Akt pridobitve je sklenjena koncesijska pogodba z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za dobo 30 let, za kar plačuje RD Ormož koncesnino, ki znaša nekaj tisoč evrov. Koncesnina se financira iz članarin in prispevkov.

Ribnik v Obrežu ni last Obrežanov, kakor tudi ni last RD Ormož, ki z njim le upravlja in ga je dobila v upravljanje s strani države. Ribiči iz Ormoža imajo ribnik v Ormožu, ribiči iz Obreža in Središča ob Dravi pa ga do sedaj niso imeli, vsaj urejenega in primerne ne. Z njim bodo upravljali ribiči iz Obreža in je strah pred ormoškimi ribiči odveč. Vsi člani RD Ormož opravljajo športni ribolov pod enakimi pogoji v vseh vodah RD Ormož.

Ribnik v Obrežu smo poimenovali Adolfov ribnik po nekdanjem lastniku ribnika, vaščanu Obreža, Potočniku Adolfu (član RD Ormož, ribiški čuvaj ...). V ribniku v Obrežu smo v zadnjih štirih letih beležili dva večja pogina rib, predvsem zaradi zamuljenosti, odlaganja smeti, pranja cistern za gnojevko in celo škropilnic, kar imamo tudi slikovno evidentirano. Nihče se ni zmenil za ribnik niti za njegovo zanemarjeno okolico z nekdanjo vzorno urejenim nogometnim igriščem. Ob upoštevanju, da ob vsakem posegu v naravo, tudi ko hočemo kaj »popraviti«, upoštevamo to, da v naravi največ naredimo, če nič ne naredimo, smo bili prisiljeni ukrepati.

RD Ormož se je odločila za projekt sanacije in pridobila potrebna dovoljenja. Načrt in vsa dejanja so bila od vsega začetka opravljena z dogovarjanjem in seznanitvijo lovske družine, lokalne skupnosti ter bližnjih vaščanov. Zato nas toliko bolj preseneča nezadovoljstvo vaščanov, še posebej povezave z gramozom in prilaščanje le-tega, ki bo porabljen za namene, ki jih je navedel župan Občine Središče ob Dravi, g. Jurij Borko. V sam ribnik je že bilo in še bo vloženo več vrst rib v vrednosti nekaj tisoč evrov. RD Ormož ima pri tem projektu samo en cilj, cilj vrniti ribniku in okolici življenje, kar je njeno osnovno poslanstvo. Ob vsem pa je potrebno posebej pohvaliti ribiče iz Občine Središče ob Dravi, ki so za ta ribnik že opravili več sto prostovoljnih delovnih ur.

Vse vaščane dobre volje Obreža in širše pa vabimo, da se priključijo in pomagajo pri zaključnih delih, kjer bodo potrebne pridne roke, kajti stroji so že opravili svoje. Dodatni zagon in potrditev dobrega dela ob urejanju ribnika je pisna pohvala za do sedaj storjeno s strani Boštjana Kuhariča iz Obreža. Še ne končno urejen ribnik z okolico imenuje »biser, ki bo kraju v ponos in bo privabil marsikaterega ljubitelja narave«.

RD Ormož sledi naravovarstvenim smernicam in je bila pobudnik, da se najbogatejše območje, stari tok reke Drave med Ormožem in Središčem ob Dravi, zavaruje kot krajinski park, da se oživi suhi rokav reke Drave in še bi lahko naštevali, ne glede na omejitve, ki jih prinaša za izvajanje športnega ribolova.

Milan Lah, Frida Frangež, Zorica Lah, Milena Furek, člani TD Breza Pragersko Gaj

Srečanje turističnih društev slovenskega podeželja v Središču ob Dravi

Po nekaj letih gostovanja v Žalcu se je srečanje podeželskih turističnih društev letos odzvalo prijaznemu vabilu turističnih zanesenjakov iz Središča ob Dravi in gostovalo na obrobju slovenskega ozemlja, v neposredni bližini slovensko-hrvaške meje. Marljivi gostitelji - članice in člani Turističnega društva Središče ob Dravi - so poskrbeli, da smo se v Središču ves dan prijetno počutili. Z domačimi dobrotami in odlično kapljico obložene stojnice so pred Sokolano prijazno pozdravljale prihajajoče goste in prav nikogar ni bilo, ki se ne bi ob njih ustavil in poskusil dobrot ali prisluhnil veseli domači pesmi, ki je zvenela iz grl članic domačega turističnega društva.

A ker je bil namen druženja spregovoriti o vpetosti turističnih društev v širšo turistično ponudbo okolja, od koder prihajajo, je bilo treba mimo vabljenih stojnic na posvet v dvorano.

Letošnje srečanje je zaznamovala tema **Produkti turističnih društev in njihovo vključevanje v širšo turistično ponudbo.**

Po pozdravnih besedah gostiteljice Dragice Florjanič, predsednice TD Središče ob Dravi, in župana Občine Središče ob Dravi Jurija Borka, ki je prevzel tudi pokroviteljstvo nad srečanjem, smo prisluhnili zanimivim razmišljanjem uvodničarjev o izkušnjah in dobrih praksah povezovanja turističnih produktov na sadnih in vinskih cestah. O vinsko-turističnih cestah sta v nadaljevanju razmišljala tudi predsednik Štajerske turistične zveze Jože Protner in Jernej Golc s Turistične zveze Slovenije. S svojim iskričim in zanimivim razmišljanjem o možnostih vključevanja turističnih društev v oblikovanje regionalnih destinacijskih organizacij je prisotne navdušil Dejan Podgoršek s Slovenske turistične organizacije. V nadaljevanju druženja so bili predstavljeni trije primeri dobrih praks turističnih društev s podeželja.

Dragica Florjanič je predstavila bogato dejavnost domačega turističnega društva ter opozorila na pomen turističnih društev pri povezovanju turističnih produktov določenega območja.

Predsednica TD Sladki Vrh Valentina Ošlovnik je spregovorila o promociji trženja, o oblikovanju turističnega spominka na njihovem območju, ki je povezan z brodom na Muri pri Sladkem Vrhu, in so ga oblikovali mladi člani turističnega podmladka v svoji raziskovalni nalogi.

Z zanimivo temo o povezovanju turističnih produktov na trasi slovenske konjeniške transverzale je spregovoril Mirko Tomšič iz TD Pomjan.

Po zaključku dopoldanskega srečanja, ki se je že prevešalo v popoldan, pa so se prisotni odpravili na izlet po okoliških krajih in gričih, kjer so udeleženci spoznavali tudi praktično in ne le teoretično primere dobrih turističnih praks.

V avtobusu sta udeležence pozdravila gostiteljica Dragica Florjanič in turistični vodnik Stanko Ivanuša ter jih popeljala na odlično pripravljen izlet po Središču in okolici.

Prva postaja je bila pred občinsko stavbo pri spomeniku partizanom, sledil je ogled muzeja NOB. Naslednja postaja je bila znana središka oljarna, kjer je ga. Dragica strokovno predstavila proizvodnjo olja ter hrano, v kateri je bilo tudi odlično središko bučno olje. Zatem smo počasi zapustili Središče in se prek Koga in vinorodnih gričev odpravili na ogled okoliških znamenitosti. Ustavili smo se pri spomeniku partizanskih kurirjev, pot nas je vodila mimo razglednega stolpa Klumpa, mimo Miklavža do Jeruzalema, kjer nas je pozdravila prijazna cerkev žalostne matere božje.

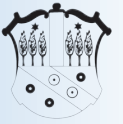
Pot smo nadaljevali do Svetinj, kjer smo v lepo obokani in urejeni, kar tristo let stari vinski kleti, poskušali odlična vina, saj klet premore kar 70 vrst vin, ki jih prideluje 21 vinogradnikov z Jeruzalema in okolice.

Čeprav smo se že bili okrepčali z dobrotami s stojnic pred Sokolano, pa smo kljub temu uživali v ponudbi, postrežbi in okusu krajevnih specialitet in značilnih jedi, ki so nam jih za kosilo pripravili v gostišču Brenholc. Kar težko smo se poslovili od prijaznih gostiteljev, a Dragica in Stanko sta nas povabila naprej. Ob tem moramo zapisati, da sta bila Dragica Florjanič in Stanko Ivanuša odlična gostitelja. Stanko je bil izreden turistični vodnik, z bogatim znanjem o zgodovini krajev, kjer nas je vodil. Dragica pa je poskrbela, da smo se v vsakem trenutku in na vsaki postaji odlično počutili.

Pred vrnitvijo v Središče smo si ogledali še dvorec Jeruzalem, ki ga krasijo štiri zvezdice, obdaja pa ga čudovit park. Pokukali smo v predsedniški apartma, nato si ogledali še lepo cerkev z zanimivo tridimenzionalno sliko. Ob grobu lepe Vide v cerkvi nam je Stanko povedal zanimivo zgodbo.

Prek Šalovcev, skozi zelene gozdove, mimo kapelice, na kateri je 250 let rasla smrečica, smo se polni bogatih vtisov vrnili v Središče ob Dravi. Prijateljstva, stkana ob druženju, bodo gotovo živela naprej, prav tako pa tudi spomini na prijetno preživet dan v Središču ob Dravi, med prijaznimi ljudmi in prelepo naravo.

Čeprav je beseda hvala skromno plačilo za ves trud, jo izrekamo - zagotovo v imenu vseh udeležencev - marljivim članom Turističnega društva Središče ob Dravi z njihovo predsednico na čelu.

Alenka Horvat

Aktivnosti DU Središče ob Dravi ob občinskem prazniku

Tudi letos smo člani društva upokojencev sodelovali pri praznovanju 55. občinskega praznika. Že 5. aprila smo pomagali pri družabnem srečanju občanov, ki so dopolnili sedemdeset let. V kulturnem programu je naš mešani pevski zbor zapel nekaj pesmi pod vodstvom zborovodkinje Dragice Cvetko.

Sodelovali smo tudi pri pripravi razstave v telovadnici osnovne šole, kjer smo predstavili naše delo na kulturnem in športnem področju. Prav tako pa je nekaj naših članov razstavilo svoja ročna dela, s katerimi si radi popestrijo svoj prosti čas, čeprav pravimo upokojenci, da nam ga vedno primanjkuje. Športniki pa smo organizirali tekmovanje v visečem kegljanju. Udeležilo se ga je rekordno število tekmovalcev iz občin Ormož, Sveti Tomaž, Središče ob Dravi in letos prvič tudi iz Gorišnice. Tekmovalo je 24 ekip s 120 tekmovalci. Rezultati pa so bili naslednji:

Moške ekipe:

1. DU Ivanjkovci
2. DU Središče ob Dravi, 1. ekipa
3. DU Sveti Tomaž

Sledile so ekipe naslednjih društev: Ormož, Podgorci 2, Podgorci 1, Središče ob Dravi 2, Miklavž 1, Kog 1, Kog 2, Gorišnica 1, Velika nedelja, Miklavž 2, Gorišnica 2.

Ženske ekipe:

1. DU Ivanjkovci
2. DU Središče ob Dravi
3. DU Ormož, 1. ekipa

Sledile so ekipe: Podgorci, Kog, Miklavž, Sveti Tomaž, Velika nedelja 2, Ormož 2, Velika nedelja 1.

Prve tri ekipe v moški in ženski konkurenci so prejele pokale občine Središče ob Dravi, ki jih je podelil župan Jurij Borko, ki se mu zahvaljujemo za sodelovanje.

Tekmovalci so bili zadovoljni z organizacijo tekmovanja. Po končanem tekmovalnem delu pa je za razvedrilo poskrbel trio Asparagus. Želimo si take udeležbe tekmovalcev tudi v prihodnje, saj s tem ponesejo ime našega kraja tudi k našim sosednjim občanom.

Ob koncu pa smo se udeležili tekmovanja v balinanju na Strasru, kjer je naša ekipa osvojila pokal za tretje mesto. Upamo in želimo, da bi nam zdravje še vnaprej dobro služilo, kajti le tako bomo lahko sodelovali tudi na naslednjem prazniku naše občine.

Danica Žerjav

Upokojenci na izletu

Nič kaj obetavna vremenska napoved za torek, 19. maja, ni bila napovedana, ko smo se središki upokojenci spet odpravili na izlet. Vendar je narava naredila po svoje, ni nam poslala dežja.

Ker je na sodobnih medijih danes marsikaj dostopno, ponudbe za enodnevne izlete prihajajo od vsepovsod. Tokrat smo izbrali »Radeške vodne poti« kulturno turističnega rekreacijskega centra Radeče. Marsikoga so poti že vodile mimo imenovanega kraja, vendar prav v tem mestu na desni strani Save upokojenci še nismo bili. Zato smo se odločili za ta izletniški cilj.

Zapustili smo avtocesto in se skozi mesto Celje odpeljali v smeri Laškega, Rimskih Toplice, Zidanega Mostu do Radeč. Dobro razpoloženi smo pred ciljem naredili krajši postanek za jutranjo kavico in malico. Prispeli smo v Radeče. Mesto leži tik ob reki Savi in je bilo nekoč pomembna vmesna postaja splavarjem, ki so iz Zgornje savske doline splavljali les prav do Beograda in še dalje.

Najprej smo se z vodičem sprehodili po mestu, ki z ožjo okolico šteje približno 2200 prebivalcev. V cerkvi nam je tamkajšnji župnik nanizal veliko podatkov o zgodovini Radeč, med drugim je povedal, da imajo splavarji svojega zavetnika - Sv. Miklavža. Nato nas je v svojih prostorih pogostil z mašnim vinom. Preden smo stopili na splav, smo že ugotovili, da ljudje dihajo s svojim mestom in njegovo kulturno dediščino, pa naj bo to župnik ali meščan.

Splav, ki nas je že čakal na mogočni in mirni Savi, je bil dovolj velik za našo skupino, saj je primeren za 60 potnikov. Na splavu nas je počakala skupina splavarjev. Po kratki vožnji nizdol Save smo se izkrcali ob čudovitem parku Dvor - Hotemež. Naš parkovni vodič je bil profesionalni gozdar, ki nam je zelo izčrpno opisal dvesto ali več let stara drevesa. Park je bil zasajen v 19. stoletju, za časa Avstroogrske. Videli smo bukev žalujko, japonsko soforo, škrlatno bukev, gladicijo, ogromen hrast vrste dob s trimetrskim premerom, drevo Ginkgo biloba, ki raste zelo, zelo počasi.

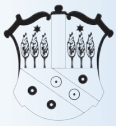
Spet smo na splavu. Tokrat plujemo proti toku do Zidanega Mosta. Na splavu nas postrežejo s pravim splavarskim golažem. Glavni splavar Branko nam čudovito predstavi vso zgodovino splavarjenja. Pove, da je Sava na tej plovni poti globoka tudi od 8 do 12 metrov. Tradicijo splavarjenja so obudili že pred dvanajstimi leti. V tem času so zgradili že štiri splave - po dobrem poduku starih, še živečih splavarjev. Teža splava je 25 ton in je spet s 1200 »klamfami«. Žebljev skoraj ne rabijo. Na koncu smo doživeli še pravi splavarski krst. Ivek, novi splavar, je krst dobro prestal. Dobil je certifikat za splavarja, nam pa med obredom ni manjkalo obilice smeha.

Vsi zadovoljni smo zapustili splav in šli na kosilo. Pozno popoldne smo se poslovili od gostiteljev, polni vtisov tega dne. Čeprav smo na koncu še popravljali avtobus, nismo godrnjali, saj je bil avtobusni bife odprt, v veliki posodi pa še »pujsa Pepa«, ki ni smela priti domov.

V primerjavi s številom članstva nas je bilo malo izletnikov, komaj 59. Nekateri so se prijavi tik pred odhodom, žal prepozno. Najmanj pet dni, preden gremo na izlet, moramo vedeti število udeležencev zaradi rezervacije avtobusa in krajevnega vodenja, saj nas v vsakem kraju mora počakati vodnik programa. Toliko v vednost članom za vse naslednje izlete v prihodnosti.

Se vidimo v večjem številu na naslednjem izletu.

Teodor Zorko

Iz PGD Središče ob Dravi

Delo v društvih je čudovito. Ko članstvo sodeluje in uspešno opravlja zadane naloge, pa je človek lahko tudi ponosen. Tako je v PGD Središče ob Dravi.

Že v začetku smo določili smernice, kako bomo prišli v stik z vami, občani, kako bi vam lahko pomagali (požarna varovanja, požarni pregledi gospodarskih poslopij, čiščenje »zdencev« idr.).

Seveda pa je vse to malenkost v primerjavi s tem, kar gasilci vlagamo v izobraževanje, redne vaje, da vzdržujemo kondicijo. Seveda pa sodelujemo tudi pri vseh prireditvah v občini.

V letošnjem letu smo izvedli naš redni občni zbor. Prav tako pa smo se udeležili - kot predstavniki društva - občnih zborov drugih društev v občini, če smo bili vabljeni. S takšnim sodelovanjem krepimo povezanost med društvi in se sočasno dogovarjamo za morebitne skupne akcije. Tudi mi si načrtujemo delo in čas za to delo. Večkrat se nam namreč zgodi, da bi morali biti ob istem času na več mestih. Tudi letos smo sodelovali ob pustnem rajanju v Središču ob Dravi. Z umiranjem prometa in požarnim varovanjem smo skupaj s PGD Obrež opravili delo z odliko. Vsako leto pri tem ugotavljamo, da bo morala kolona pustnih mask kreniti iz druge smeri, ne od občine, saj se med pustno povorko vozijo avtomobili, ki prečkajo naselje Središče ob Dravi. Ob tem lahko pride do poškodb, za katere pa gasilci v bodoče ne moremo prevzemati odgovornosti.

Za gasilske pionirje in mladino smo izvedli tekmovanje v pikadu. Prisotnih je bilo 17 ekip, tudi ena iz PGD Ptuj. Lahko se pohvalimo, da je večina pokalov ostala v naših dveh gasilskih društvih.

Sodelovali smo na redni gasilski vaji obeh društev v Šalovcih, ki jo je načrtovala gasilska zveza. Na vaji so sodelovali tudi gasilci iz Vitana-Koga. V našem društvu smo merili čas izvoza in čas do prihoda na lokacijo v Šalovcih. Poziv dobimo s centra za obveščanje 112 na pozivnik. Vprašanje je, kje se takrat nahajamo. Mi smo pritekli v gasilski dom od svojih domov, se oblekli v zaščitna oblačila, preverili lokacijo: kam moramo in kje je najhitreje prispeti ter izvozili. Z novim kombiniranim vozilom smo prispeli do žage Podgorelec v enajstih minutah in s staro cisterno v trinajstih minutah. Ta podatek je pomemben pri načrtovanju občinskega požarno-varnostnega načrta.

Ob občinskem prazniku smo sodelovali na komemoraciji s praporoja obeh gasilskih društev. Na občinski proslavi smo izvajali sodelovanje z obreškimi gasilci požarno varovanje ljudi v objektu. Na razstavi v telovadnici osnovne šole smo gasilci uredili svoj prostor in s tem pripomogli k pestrosti te prireditve.

Vedno več je požarnega varovanja, kjer se v zaprtih objektih nahaja večje število ljudi. Tako smo izvedli varovanje ob zabavi v šotoru pred gostiščem Akord in ob druženju mladine v Sokolani, ki ga je naročilo ormoško študentsko združenje.

Obreški gasilci so spletili na cvetno nedeljo presmec, gasilska mladina Središča pa butare, ki smo jih družno odnesli do farne cerkve na Grabah. Požarna straža je bila tudi ob velikonočnem kresu na Strasu. Čistilno akcijo je naše društvo opravilo že dan pred občinsko akcijo, saj smo imeli naslednji dan planirane že druge aktivnosti. Udeležilo se nas je 14 gasilcev. Zbrali smo za celo traktorsko pikolico smeti samo od mejnega prehoda do »stare carine«.

Sodelovali smo pri postavitvi prvomajskega drevesa pri prijateljskem gasilskem društvu v Rušah. Sami pa smo postavili prvomajsko drevo na trgu v Središču. Kot vsako leto so nam tudi tokrat

»priskočili na pomoč« člani središke godbe s prijetnimi melodijami. Te so nam dale moči, da smo lažje postavili drevo pokonci. Z mišicami pa so nam pomagali ruški, obreški, vitanski in tokrat prvič tudi gasilci iz Trnovca na Hrvaškem.

Okoli prvega maja imamo vsako leto veliko aktivnosti. Tudi tokrat smo proslavili sv. Florjana, ki je naš zaščitnik, z mašo v farni cerkvi. Prisotni sta bili obe društvi in predstavniki ruških gasilcev, mi pa smo v Ruše poslali naše gasilce. Popoldne (ob 14. uri) pa smo izvedli drugi Florjanov pohod po vseh vaseh naše občine Središče. Tokrat se je udeležilo že več kot 60 ljudi, kar je za pol več kot lansko leto. Pohvalimo se lahko, da smo imeli tudi dva pohodnika iz Rimskih Toplic, ki sta povabilo našla na internetni spletni strani.

Da ne pozabimo na prosti čas, na druženje brez obveznosti. V našem društvu smo imeli članski piknik. Da pa ne boste mislili, da se je samo jedlo in pilo! Med seboj smo se »udarili« mlajši in starejši v vlečenju vrvi, malem nogometu in izvedbi mokre vaje z motorno brizgalno in odvzemom vode iz Trnave. Moram priznati, da imajo mlajši bistveno več kondicije, da so nas pa lahko premagali, pa smo jih tako mi naučili s svojimi izkušnjami.

Mi se že pripravljamo na gasilsko veselico, ki bo letos v juniju, natančneje 27. 6. 2009 od 19. ure naprej. Želimo si vašega obiska, saj se z veselico želimo nekako zahvaliti za vašo finančno pomoč pri koledarjih in da se tudi vi poveselitate z nami. To vse, kar delamo, ne delamo »sami zase«, ampak za vas.

V dopoldanskem času pa bomo imeli tekmovanje v streljanju za pionirje in mladino. Mladina dela dobro. Da jih malo nagradimo, bomo šli na izlet z vlakom v Maribor, kjer si bodo ogledali poklicno brigado in mariborski akvarij.

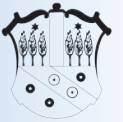
V gasilskem domu teče obnova prostorov naprej. V lanskem letu smo s pomočjo donacije župana 2.450 € uspeli urediti prostore, ki jih ima sedaj v najemu gasilska zveza. V spodnjem delu smo obnovili oblačilnico. Ker nam je zmanjkalo finančnih sredstev, iščemo ljudi dobre volje, torej donatorje, ki bi nam lahko kakorkoli finančno pomagali, da bi uredili odprte omare za zaščitna oblačila.

Seveda je vmes še veliko delovnih ur, ki jih nisem navedel v sestavku. To so čiščenje in urejanje okolice gasilskega doma, vzdrževanje doma in opreme, sestanki v društvu, GZ in regiji, izobraževanja in še in še in še ... Izvedli smo tudi praktično usposabljanje za uporabo gasilnikov v primeru manjšega požara za zaposlene pri Sebastjanu Jaklu. Z gasilniki smo gasili vnetljivo tekočino in praktično preizkušali ugasniti gorečo plinsko jeklenko.

Ponovno vabimo mlade, da se nam pridružite. Morda bo ravno izlet pravšnja motivacija, da nas bolj spoznate. Če mladi ne najdejo stika z nami, pa jim pomagajte starši s tem, da se obrnete na enega od članov gasilskega društva, ki bo vaše podatke in željo po sodelovanju prenesel naprej do mentorja mladine v društvu.

NA POMOČ

Damijan Vesenjak, poveljnik Gasilske zveze Središče ob Dravi

Ko bi videli, spoznali, bi morda razumeli ...

Vsakdo se kdaj v življenju znajde v večji ali manjši stiski, težavah. Veliko ljudi zadenejo razne nesreče. Kako smo tedaj veseli, če nam kdo pomaga! Vprašanje pa je, ali smo tudi hvaležni! Mogoče prvi hip, ko smo izšli iz najhujšega, pozneje pa na to pozabimo, vsakdanje skrbi prekrijejo, kar smo prestali. Življenja tek se vrti naprej in mi z njim.

Ali smo hvaležni gasilcem - prostovoljcem, ki vidijo najprej človeka, potrebnega pomoči, nase pa pozabljajo? Mnoge opazimo, začnemo o njih govoriti šele tedaj, ko se kje zgodi kaj hudega, tedaj se šele dodobra zavemo, da sploh obstajajo. Najbolj seveda ko nas zadene kaj hudega. Takrat začnemo vrteti številko klica v sili. Komajda dočakamo, da nam pridejo pomagat. Morebiti celo negodujemo, da so bili prepozni, prezremo pa, kaj vse so pustili v nemar in da so postavili svoja življenja na kocko, da so v dveh ali treh minutah pridrveli k pomoči potrebnim.

Naj samo na kratko opišem eno od zadnjih intervencij.

Ura je tri zjutraj. Vse je mirno in tiho. Naenkrat v 38 domovih po naši občini zapiskajo pozivniki za tiho alarmiranje in prispejo sporočila na mobitelih. Še vedno je noč tiha in mirna, samo 38 operativcev iz operativnih enot Središče ob Dravi in Obrež v naglici vleče nase kar je pri roki, ter z največjo hitrostjo oddrvi v gasilske domove. Tam so v trenutku oblečeni v zaščitne obleke. Prva vozila iz obeh enot izvozijo dve minuti po prejemu klica. Ostala vozila pol minute za njimi. Če ne bi bil zraven, tega ne bi verjel. To moraš doživeti in občutiti, šele takrat razumeš, česa so ti ljudje sposobni.

Ko vozilo z največjo hitrostjo drvi k pomoči potrebnim, vsak po svoje razmišlja. Vodja razmišlja o tem, kako bo izvedel pristop. Izklop elektrike. Je v prostoru plin? Napadalec razmišlja: »Kam me bo poslal? Kaj je notri? Bo dovolj ena jeklenka dihalnega aparata? Je kdo notri?« Strojniki razmišlja: »Bom imel dovolj vode? Kje jo bom dobil?«

In takrat se začne. Nastopi boj z 800 stopinjami, plameni iz vseh odprtih, zgoraj, spodaj, vendar 38 nepogrešljivih je močnejših. Iz vseh strani napadejo ter ustavijo rdečega petelina pri prodiranju.

Šele takrat se po vasi začnejo prižigati luči. Zadremani obrazi pa se sprašujejo, le kaj se je zgodilo? Nesrečo izdaja samo še dim, ki se počasi vali s požarišča. Izmučeni in pregreti pa posedejo po travi. In teh je samo 38.

To je le eden od primerov, takšnih je vsako leto več, več pa je tudi drugih naravnih nesreč, v katerih pa rabimo vedno samo tiste, ki so pripravljeni pomagati.

Po glavi rojijo najrazličnejša vprašanja, prevzemajo nas čudni občutki.

Ko bi videli žalost družine, ko se vrne k svoji hiši, kjer najde premoženje v pepelu.

Ko bi spoznali, kako se je plaziti po tleh ob iskanju ponesrečencev v gorečem stanovanju, s plameni ob sebi, ob zvokih škripajočih lesenih tal.

Ko bi vedeli, kako je stopiti skozi vrata in pozdraviti svojo družino, ko pa nimaš srca, da bi jim povedal, da se iz zadnje intervencije skoraj ne bi vrnil.

Ko bi poznali zadovoljstvo ob uspeli rešitvi življenja ali lastnine, občutek, ko te nekdo resnično potrebuje.

Ko bi se zavedali, kako stresno je naše delo, koliko časa te spremljajo kriki iz obupa, žalost ljudi, ki sem jih tudi osebno v preteklosti že doživel.

Ko bi čutili našo žalost, ko nas ljudje podcenjujejo - misleč: »Meni se to ne more zgoditi!«

Toda če ne živite kot mi, ne boste nikoli popolnoma razumeli, kdo smo, kaj smo in kaj nam resnično pomeni naše delo. Lahko pa nas spoštujete, cenite in skušate razumeti. To je naše poslanstvo, naše življenje. To smo mi.

Boris Novak, predsednik atletske-gimnastičnega kluba Breg

Zdrav duh v zdravem telesu

Kot že verjetno veste, je bil 19. februarja letos registriran atletske-gimnastični klub Breg. V klub se lahko včlanijo ljubitelji fitnesa, predvsem pa tisti, ki bi želeli oblikovati telo, povečati moč, izboljšati kondicijo in okrepiti srce ter ožilje. Ob včlanitvi vam bo dodeljen program, ki se bo v skladu z vašim napredovanjem spreminjal. Na lastno željo in pobudo vam bo na voljo tudi svetovanje in usmerjanje pri sami vadbi (predvsem pravilna izvedba vaj).

V klubu se bomo udeleževali raznih seminarjev, organizirali bomo seminarje in sodelovali pri organizaciji tekmovanj, kar je namen kluba. Čeprav deluje klub šele kratek čas, že beležimo uspeh. V našem klubu se je pripravljaj in zanj tekmoval na državnem prvenstvu v powerliftingu (triatlonu moči), ki je bilo 4. aprila 2009 v Vrtojbi pri Šempetru pri Gorici, član kluba Simon Veldin. Na svoji prvi tekmi je dosegel odlično drugo mesto v kategoriji do 82,5 kilogramov in v skupni uvrstitvi odlično šesto mesto - po tako imenovanih **Wilks točkah**. Vredno pohvale.

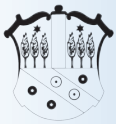
Triatlon moči, kot že samo ime pove, je zvrst športa, sestavljena iz treh disciplin, pri kateri je potrebno izvesti pravilne dvige s čim

večjo težo. Te discipline so **počep** (počepniti je potrebno s čim večjo težo do potrebne globine in se zravnati v prvoten, stoječ položaj), **tezno leže** (tako imenovani »benč pres« - ležimo na klopci, drog s koluti je potrebno spustiti na prsi in dvigniti nad prsi, tako da so roke vzravnanе) in **mrtvi dvig** (drog s koluti na tleh moramo dvigniti tako, da se telo vzravna).

Naredite nekaj zase tudi vi in se vidimo v fitnesu na Bregu!

Dragica Florjanič

Razstava »Gumbi in nakit«

Že tretje leto zapored je Turistično društvo Središče ob Dravi, v sodelovanju s Turističnim društvom Breza Pragersko in avtorjem Francem Pajtlerjem, 20. in 21. marca postavilo na ogled razstavo gumbov in nakita. V otvoritvenem programu so sodelovali učenci OŠ Središče ob Dravi, ki so si prav tako kot malčki iz središkega vrtca razstavo tudi ogledali. Zanimivo in pestro razstavo so si imeli priložnost ogledati tudi gostje rednega letnega občnega zbora TD Središče ob Dravi ter člani. Avtor tudi letošnje razstave je Franc Pajtler. Rojen je 6. novembra 1941 v Račah, kjer je končal osnovno šolo. V življenju ga je pot zanesla v Nemčijo, kjer je postal tehnični risar, in prav tam se je prvič srečal s svojo veliko ljubeznijo – zbiranjem fosilov, ki so se jim kasneje pridružili še minerali in kamnine.

Zbirateljska žilica mu ni dala miru tudi po vrnitvi v Slovenijo in z iskanjem mineralov in fosilov je nadaljeval tudi pri nas. Njegova izredno bogata zbirka fosilov krasi danes Prirodoslovni muzej Slovenije. V prostorih gradu v Slovenski Bistrici pa si lahko obiskovalci ogledajo njegove zbirke mineralov, molitvenikov in drugega zbranega gradiva.

Toda v njegovem stanovanju se skrivajo še pravi zakladi dediščine, ki jih je s svojo pronicljivo dušo uspel rešiti pred propadom. Tako šteje njegova zbirka gumbov iz najrazličnejših obdobij, celo iz rimskih časov, prek 30 tisoč kosov, bogata in izredno zanimiva je zbirka parfumskih stekleničk, stekla in keramike, še vedno pa se v njegovi domači zbirki mineralov najde prek 2000 kosov. Prav zaradi velikega znanja, ki ga ima o mineralih in fosilih, so ga izbrali za predsednika Društva prijateljev mineralov in fosilov Slovenije, ki ima sedež v Tržiču.

Franc Pajtler pa ni le zbiralec, ampak tudi zapisovalec dognanj iz zgodovine. Tako je samostojno izdal 5 knjig, in sicer: Minerali občin Oplotnica in Slov. Bistrica, Rače in okolica skozi stoletja, 750-letnica samostojne župnije Spodnja Polskava, Pragersko skozi čas ter Rače - II. del. Kot avtor člankov je sodeloval pri šestih knjigah, objavil pa je več kot 150 člankov z najrazličnejšo vsebino.

V Turističnem društvu Breza so zelo ponosni, da je njihov član in jih s svojimi idejami spodbuja za delo. Zato načrtujejo še veliko njegovih razstav ter predavanj.

Lidija Lukman

Uspešni osnovnošolski športniki so povedali

ROKOMETAŠICE

Adriana Kocjan: »Po osvojenem naslovu medobčinskih prvakinj v rokometu za mlajše deklice smo se razveselile novice, da bomo igrale na področnem tekmovanju. V Ormožu je bilo precej lažje kot v Gorišnici. Zadevala sem manj, pa še vedno dovolj, da smo bile druge!«

Karin Borko: »Srebrna medalja me je zelo razveselila, saj smo na medobčinskem tekmovanju bile nagrajene z rokometno žogo. V zaključkih tekem sem dosegla nekaj golov s črte. Soigralkam so pošle moči, saj smo igrale dve tekmi zapored, pa so več podajale meni.«

Sanja Klobučarič: »Dvorana v Gorišnici je zelo lepa. Skoraj smo se izgubile v njej, tako je velika. Lepo je urejena. Prijetno je igrati na takšnem igrišču, ne sije sonce, če padeš, ni nič hudega. Pri zadetkih pa tu ni šlo najbolje.«

Anja Bogdan: »Težko smo sestavile ekipo, saj smo šle na tekmovanje skoraj vse deklice iz 6. in 7. razreda. Na treningih je težko, ker nas je tako malo. Zato smo še bolj vesele uspeha!«

ATLETI

Tadej Pajtler: »Postal sem medobčinski prvak v teku na 300 m. Osvojil sem že nekaj medalj v tekih, tudi na krosu letos in že pred leti. Z nestrpnostjo pričakujem področno tekmovanje.«

Adriana Kocjan: »Zlato medaljo sem si pritekla na 300 m, rezultat je odličen. Konkurentke sem premagala za okrog pet sekund. Upam, da mi bo uspelo priti do državnega finala.«

Jakob Štamberger: »Skačem v višino za mlajše dečke. Zmagal sem po dveh zelo uspešnih poskusih flopa, a moram povedati, da skoki še ne uspejo vedno. Vesel sem svoje prve zlate medalje.«

Maja Jeneše: »Skok v daljino mi je prinesel srebrno medaljo. Pri mlajših deklicah je skok 411 cm lep rezultat. Rada tekmujem, zato sem zelo vesela, če gremo na tekmovanja.«

Miha Valenko: »Sprinti mi ležijo. Letos sem se trudil in ponovil dober rezultat v teku na 60 m iz sedmega razreda. Imam že več medalj iz tekov. Letos sem šolski prvak v atletskem šesterboju.«

Kevin Košutar: »Metal sem žogico in osvojil tretje mesto. Žogico mi je učiteljica posodila domov, da sem lahko več vadil. Od vseh panog najraje mečem žogico.«

PLESALCI

Tinkara Marčec: »Na področnem tekmovanju v plesu, na šolskem plesnem festivalu v Murski Soboti, sem bila zelo uspešna. Postala sem področna prvakinja. Na državnem tekmovanju v Mariboru nisem bila tako dobra. Mogoče sem imela slab dan...«

Maja Kunst: »Kljub bolečinam v nogi sem odplesala obe tekmovanji zelo uspešno. Sodniki dajejo velik pomen sproščenemu nastopu, smehljati se je treba ves čas, tudi če te kaj boli...«

Anja Lukman: »Na državnem tekmovanju je bila izjemno močna konkurenca, tekmovalo je 200 plesalcev v hip-hopu, popu, latinu, osnovnošolci in srednješolci.«

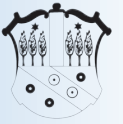
Domen Rotar: »Sprva sem bil precej živčen. Dečkov pleše vsako leto več. Imel sem se super. Med tekmovanjem so nastopale hip-hop skupine, kjer so fantje dobro odplesali.«

Špela, Anja, Maja, Tinkara (vse v en glas): »Najbolj nas je zanimalo, ali se bodo fantje hip-hop skupine slekli do »nacga«. (Pa se niso...)«

Kaja Lašič: »Zanimivo je bilo opazovati zelo dobre plesne nastope konkurentov. Zaplesali so znani plesni pari, lepo je bilo slediti plesalcema pri tangu. Izkazali so se tudi srednješolci.«

Karin Borko: »Kot sedma sem bila rezerva. Do zadnjega trenutka nisem vedela, če bom plesala. Sem pa fotografirala in uživala v modernih in družabnih plesih.«

Špela Stajnko: »Pri plesu mi je res lepo. V plesni ekipi smo bile prava klapa. Dosegala sem lepe rezultate. Včasih tudi razočaranja. Bila sem tudi področna prvakinja. Že razmišljam, v katero plesno skupino oziroma klub bi se vključila po končani OŠ.«

Ivanka Bračič

Štajerski Triglav – Donačka gora

Društvo za telesno vzgojo Partizan Središče ob Dravi pripravi vsako pomlad izlet za svoje člane. V prejšnjih letih smo uživali na Pohorju. Ogledali smo si slap Šumik. Obiskali Roglo in šli do Lovrenških jezer. Prehodili smo pot od Kop do Ribniške kočice. Prevozili Prekmurje in Goričko, si ogledali naš največji grad Grad s 375 sobami.

Letos pa smo se odpravili na »štajerski Triglav« - Donačko goro, na nadmorski višini 884 m. Ta je dobila ime po cerkvi svetega Donata in je pravcata gora z zanimivo obliko. Iz Rogaške Slatine je videti kot piramida, z drugih strani pa kot kilometer dolg greben s tremi vrhovi. Na najvišji točki nam pokloni čudovit razgled na razgibane gričevnate Haloze na severu in Rogaško polje na jugu. Rastlinska posebnost Donačke gore so perunika, klinček in netresk. Dalje nas je pot vodila v muzej na prostem v Rogatec. Tu so postavili obnovljeno kmečko hišo - Šmitovo hišo, gospodarsko poslopje, čebelnjak, vodnjak - štepah na čapljo, svinjak - štalunc, kozolec - toplar, kovačnico, viničarsko hišo in trgovino z mešanim blagom - lodn. Res vredno ogleda!

Tretji cilj ogleda je bil dvorec Strmol v Rogatcu. Grad je vpisan v register kulturne dediščine. Obnovljen je bil leta 2003. Zdaj ima novo podobo in zanimive vsebine.

Za konec našega enodnevnega izleta pa smo si v dolini Vinetou privoščili pečene ribe.

Udeleženci izleta smo se prijetno utrujeni, a zadovoljni vrnili domov z željo, da nas naslednje leto DTV Partizan zopet počasti z zanimivim izletom.

Stanka Horvat, DTV Partizan

Velikonočni pohod DTV Partizan

Ko smo pred tremi leti v našem društvu razmišljali, kdaj je pravi čas organizirati pohod, smo sklenili, da je to velikonočni ponedeljek. Takrat smo že vsi siti prenašanja žegna (šunke, klobas, jajc, domačega kruha, potic in drugih dobrot) in je prav, da vse te kalorije malo pokurimo.

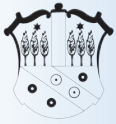
Letos smo pohod povezali skupaj z otvoritvijo vaškega doma na Grabah, kjer smo se v ponedeljek, 13. aprila, popoldne tudi zbrali. Odprtje je bilo svečano in lepo pripravljeno, za kar so poskrbeli vsi Grablenčani. Potem smo se še okrepčali in počasi krenili na pot. Pridružilo se nam je veliko ljudi, tudi nekaj takih, ki verjetno niso nameravali na pohod, pa jih je privabilo lepo vreme, želja prehoditi gozd ob Črncu ter se družiti. Tako se nas je bilo zbralo kar 85 pohodnikov.

Pot nas je vodila od Grab skozi gozd do Marofa (med Godeninci in Šalovci). Nekaj pohodnikov z otroki je pot nadaljevalo ob Črncu nazaj proti Grabam, bolj vzdržljivi pa so pot od Marofa nadaljevali do Vitana in se od tam ob Črncu vračali proti Grabam. Narava ob Črncu je bila res čudovita in mislim, da smo vsi uživali.

Ob vrnitvi na Grabe smo počakali, da so se vrnili še ostali pohodniki. Skupaj smo še posedeli pred vaškim domom, kjer so nam pripravili še južino ter domačo kapljico ... Ali nismo rekli, da po veliki noči kalorije malo pokurimo? Pa kaj ima veze, glavno da se vsi srečamo, se družimo in med sabo sodelujemo, da ne bodo rekli, da smo Srjanci sami zase.

Valerija Horvat

Dan druženja treh generacij

Media šport je 9. maja po vsej Sloveniji organiziral II. prireditev »Šport špas - dan druženja treh generacij«. Naša šola se je v okviru projekta Zdrava šola, v sodelovanju z DTV Partizan in Občino Središče ob Dravi tej prireditvi pridružila. Organizirali smo pohod za vse občanke in občane.

Šolarji in ostali udeleženci smo se začeli zbirati pri šoli že ob 7.30. Vsi udeleženci smo za spodbudo dobili plastenko vode, priponko in zgibanko. Pred začetkom pohoda sta ravnatelj Franc Šulek in učiteljica Lidija Lukman dala udeležencem še zadnja navodila. Pot nas je vodila po Bregu do Godenincev. Na tamkajšnjem igrišču smo si oddahnili in se okrepčali. Nadaljevali smo pot mimo Marofa. Po kratkem predahu v Šalovcih nas je ravnatelj z zmero hojo vodil naprej proti cilju. Prijetni hoji po hladni senci je sledil še del poti pod toplim soncem.

Ob železnici smo si privoščili še zadnji oddih pred koncem naše dvanajst kilometrov dolge poti. Tam se sedenju na mehki travi niso mogli upreti niti največji junaki. Prijetno utrujeni in že dodobra ogreti od sončnih žarkov smo prispeli na cilj. Na Gradišču so nas že čakale dobrote, ki so jih pripravile naše ženske iz turističnega društva. Sledila je podelitev priznanj in praktičnih nagrad. Nagrado in priznanje za najmlajšo udeleženko je dobila Daša Horvat, za najstarejšo udeleženko Terezija Merkoci, za najštevilčnejšo družino pa družina Horvat. Ob zaključku je ravnatelj pohvalil vse udeležence. Najbolj vztrajni smo se ob dobrotah in napitkih družili, otroci pa so zaigrali nogomet in hokej na travi.

Preživeli smo lep in prijeten dan. Združili smo prijeto s koristnim. Vsi skupaj vse bolj opažamo, da v naši družbi, zaradi načina življenja, žal, vidno izginjajo tudi vrednote medgeneracijskega sodelovanja in spoštovanja. Zato si prizadevamo, da bi medgeneracijsko povezanost ohranili.

Martina Kocjan

S kolesi po sedmih občinah Prlekije in Medžimurja

V nedeljo, 17. 5. 2009, smo člani Rekreativskega društva Godeninci organizirali 3. kolesarjenje po sedmih občinah Prlekije in Medžimurja. Ob 14. uri smo se zbrali na igrišču v Godenincih in začeli kolesariti proti Središču, kjer so nas pričakali kolesarji iz Središča, Obreža in Šalovcev. Zbralo se nas je kar 40 kolesarjev vseh generacij. Najprej smo prečkali mejni prehod Središče - Trnovec in pot nadaljevali skozi Macinec, Preseko, Stanetinec do Prhovca, kjer smo si privoščili daljši postanek z malico na vikendu pri Slavku Zemljiču. Nato smo krenili do Urbana in čez Štrigovo do Banfija, kjer smo zopet prečkali mejo. Pot nas je naprej vodila skozi Razkrižje, Stročjo vas, Presiko do Temnarja, kjer smo imeli drugi daljši postanek in degustacijo vina vinogradnika Stanka Čurina. Od tam smo se odpravili nekoliko utrujeni, a vseeno dobre volje, nazaj na začetek našega kolesarjenja, v Godenince. V petih urah smo prevozili 47 kilometrov.

Na našem cilju smo prijeto klepetali do večera in si obljubili, da se naslednje leto zopet srečamo na kolesarjenju.

Maja Cverlin

Vuzmenka

Tudi letos smo člani Rekreativskega društva Stras organizirali tradicionalni velikonočni kres pod imenom Vuzmenka.

Na Strasu imamo prostor, kamor lahko občani Središča vozijo odpadno vejevje s spomladanskega čiščenja. Letos se je tega nabralo zelo veliko, nastal je bil ogromen kup. Prav tako nam bilo je ves čas vreme naklonjeno, tako da je bilo vejevje zelo suho. Na predvečer kresovanja so člani društva pripeljali še slamo in jo raztrosili okrog kresa. Letošnja vuzmenka je bila prav 11. aprila, ki je naš občinski praznik. Priprava takega shoda zahteva veliko prizadevnosti članov, ki pomagajo pri organizaciji in izvedbi. Dela je bilo kar veliko, saj smo morali shod prijaviti na občini, upravni enoti in seveda tudi policiji. K sodelovanju smo povabili središko godbo, konjenike in gasilce. Godba nam je zaigrala nekaj njihovih skladb, tudi koračnic. Konjeniki so nam z baklami prižgali kres. Zagorelo je. Bilo je res lepo. Naloga gasilcev pa je bila, da so skrbeli, da je bilo s kresom in okrog njega vse v redu. Vsem skupaj bi se prav na tem mestu zahvalila za sodelovanje. Vuzmenka nam je letos še posebej uspela, saj je bilo lepo vreme. Zbralo se je veliko število občanov, tako mlajših kot starejših, ki so se veselo družili pozno v noč.

Takih srečanj si na Strasu želimo še več in upamo, da nam jih bo uspelo organizirati.

Ob tej priložnosti bi vas želela povabiti še na nekaj prireditev, ki jih načrtujemo.

V mesecu juliju, ali bolj natančno 4. julija, organiziramo nočni turnir v balinanju. Že naprej vas vabimo, da se tega dogodka udeležite. Vse nadaljnje informacije bomo posredovali naknadno.

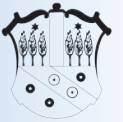
V mesecu avgustu, oziroma zadnjo nedeljo v mesecu, pa organiziramo tradicionalno nogometno srečanje z duhovniki, ki pa bo letos nekaj posebnega. Vsega vam žal še ne morem razkriti, na to bo pa treba počakati.

V lanskem letu smo pričeli z izgradnjo teniškega igrišča. Letos pa ga nameravamo dokončati.

Če še niste opazili, naj vam povem, da sta Stras in okolica Strasa lepo urejena. Zelene površine so tedensko pokošene, saj smo v lanskem letu kupili parkovni traktor - kosilnico, s katero lahko hitro in lepo pokosimo vse površine. Pridite pogledat, ne bo vam žal.

Pa lep sončen pozdrav s Strasa.

Zdenka Dogša

Odprtje prenovljenega vaškega doma na Grabah

Na velikonočni ponedeljek so Grablenci pripravili krajšo slovesnost ob odprtju prenovljenega vaškega doma, ki mu je sledil še pohod ob Črncu v organizaciji DTV Partizan Središče. Po prisrčnem kulturnem programu mladih z Grab, nagovorih župana Jurija Borka in predsednika vaškega odbora Danila Janežiča, je dom slovesno odprl Rudek Mlinarič. Dom je blagoslovil dekan Janez Goergner. Ob sladkih dobrotah gospodinj in kapljici domačih vinogradnikov so se obiskovalci družili vse do noči. Dogodek je pospremila lepo sončno in toplo vreme, ki je doprineslo k še boljšemu vzdušju na prireditvi. Svoje k ugodju pa so dodali še člani romske skupine Crne strele, ki so s svojo specifično glasbo, petjem in dobro voljo popestrili dogajanje ob domu. Verjamem, da ni bilo nikogar, ki si takšnih dni in druženj ne bi želel bolj pogosto.

Štorklje so se vrnile v svoje gnezdo na Grabah. V fotografski objektiv smo s pomočjo Elektro službe ujeli dokaz, da letos pričakujejo številčnejši podmladek:

Zdenka Dogša

Prva aktivnost v prenovljenem vaškem domu na Grabah

Nekega nedeljskega popoldneva rano spomladi se je nekaj žena kljub hudemu mrazu odpravilo nabirat čemaž (divji česen) k Dravi. Po nabiranju je v domu sledila malica - kruhki s čemaževim namazom, ki ji je nato sledila odlična, predvsem pa topla čemaževa kremna juha.

Vaški dom Grabe

Ko smo svojo občino dobili,
smo si župana in svetnike izvolili,
ki čez nekaj časa so sklenili,
da bomo vaški dom na Grabah obnovili.

So lansko leto možje z vasi se zbrali
in stari omet ves dol sklesali.
Potem so delo opravljali zidarji,
za njimi vse polepšali pleskarji.

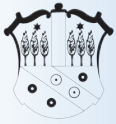
Da voda s pipe bi pritekla,
da luč bi svetila, pečica dobrega kaj spekla,
poskrbeli so elektro-, vodo-inštalateri,
pa še kak drug mojster bi se našel kateri.

Iz šole smo pohištvo pripeljali,
za lesarskega mojstra Duša smo izbrali.
So moška dela s tem bila končana,
potem kmalu že ženska družčina je zbrana.

Metle, cunje, voda in čistila ...
ob delu vsa družba se je veselila.
Se nekajkrat je že tu kaj godilo,
vedno prav lušno tu je bilo.

Želimo, da se v njem srečuje čim več ljudi,
da jih razgovor, delo, smeh odvrne od skrbi.
Kdor kuhati al' plesti, kvačkati al' drugo zna,
povabilo k aktivnostim v domu zdaj velja!

Tina Pajek

Z glasbo v prvomajsko jutro

Še preden se je zdanilo, smo se godbeniki zbrali v sobi za vaje, kjer smo se pripravili na vsakoletno prvomajsko budnico, za vse občane naše občine. Najprej smo popili kavico, nato pa je sledilo pripravljanje tovornjaka, ki je bil naše prevozno sredstvo za vse jutro in dopoldan. Poleg stolov in miz nismo pozabili niti na občinsko in državno zastavo, ki smo ju izobesili na kabino tovornjaka. Ko smo pripravili vse potrebno, je začelo vzhajati tudi sonce in lahko smo odrinili na načrtovano pot.

Prvo koračnico smo odigrali takoj, ko se je tovornjak premaknil, tako da so jo slišali nekateri prebivalci Slovenske ulice, pa tudi prebivalci Grab. Naprej nas je pot vodila skozi Šalovce in Obrež, kjer so nas prijazno počastili mnogi ljubitelji središke »plehmuzike« in prvomajske budnice. Ponudili so nam topel čaj, saj so bile takrat temperature še precej nizke, ni pa manjkalo niti narezkov, potic, keksov in raznega drugega peciva, pa tudi nekaj "oštrega" se je znašlo na prikolici tovornjaka. Preden se je potovanje nadaljevalo, smo se ustavili tudi na Grabah, kjer so nas postregli ob novem vaškem domu. Nadaljevali smo pot proti Središču. Prepeljali smo se po vseh ulicah in s svojimi melodijami skušali prebuditi prav vsakega Središčana. Tudi tukaj so bili občani zelo navdušeni in so nas velikodušno sprejeli ter nas pogostili. Gotovo razumejo, da nas nenehno igranje »zlakotni« in pa tudi zažaja. Ko so bili budni vsi v Središču, smo se odpravili naprej, da tudi Godeninčane spomnimo na prvi maj. Ker je to naša zadnja postaja, se tam vsako leto zadržimo. Tako je bilo tudi tokrat. Končno smo lahko za malo dlje časa odložili instrumente in si odpočili. Nato smo se počasi vrnili nazaj v godbeno sobo, kjer smo pospravili vse potrebno ter odšli vsak po svoje praznovati praznik dela.

Prvega maja je budnica nepogrešljiva med našimi ljudmi. Tega se zavedamo tudi godbeniki. Kljub rani uri vsako leto znova z veseljem na malo drugačen način prebudimo občane.

Hvaležni smo prav vsem, ki so nas lepo sprejeli ter pogostili in tudi vsem ostalim, ki so nas že navsezgodaj navdušeno poslušali. Prav tako se lepo zahvaljujemo našima šoferjema, brez njiju bi težko odigrali prvomajsko budnico v prav vsakem kotičku naše občine na že tradicionalen način. Kako? Godbeniki z instrumenti in obilico dobre volje na prikolici tovornjaka.

Do prihodnjega praznika dela lep prvomajski pozdrav od srediških godbenikov.

Anica Škrinjar

Kljub dežju v Šalovcih veselo

Na vabilih občanom občine Središče ob Dravi je bilo zapisano: »Vabimo vas na otvoritev ceste in prenovljene kapele v soboto, 30. maja.« Kljub dežju je bilo tega dne v Šalovcih vse pripravljeno. Središka godba je za uvod v slovesnost odigrala dve melodiji. Po pozdravnem nagovoru je župan Jurij Borko simbolično prerezal trak in uradno predal v uporabo obnovljeno kapelo ter cesto. Blagoslov in sveto mašo je vodil dekan Janez Goergner. Pevci cerkvenega pevskega zbora so, stisnjeni pod večjim dežnikom, že v prvi pesmi Spet kliče nas venčani maj spomnili prisotne na majske šmarnične pobožnosti prav ob vaških kapelah.

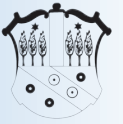
Zadovoljstva in veselja pa še ni bilo konec. Sledilo je druženje vaščanov, vabljenih gostov, zaposlenih v občinski upravi in svetnikov, predstavnikov izvajalcev del in vseh, ki so prispevali k temu, da smo vaščani Šalovcev lahko proslavili dokončani investiciji. Veselo druženje so popestrili mladi muzikantje. Pod njihovimi zvoki glasbe smo se kljub dežju in blatu tudi zavrteli.

Člani vaškega odbora so skupaj z vaščani vložili veliko truda v to, da bi prireditev uspela. Trud ni bil zaman, saj so se zbrali skorajda vsi vaščani, prijazno smo sprejeli vsakogar, ki je le hotel deliti veselje z nami. Za prihodnje generacije, ko bo spomin že zbledel, pa je poskrbel rojak iz Šalovcev, saj je vse dogajanje posnel.

Vemo in prepričani pa smo, da bo obnovljena kapela v ponos vsem; gotovo bo lepo vzdrževana okolica, za katero bo spet poskrbela pridna vaščanka, ki že do sedaj ni pozabila na gredice ob njej.

Preveč bi bilo naštevanja, da bi se lahko zahvalili vsakemu posebej, zato naj velja zahvala vsem izvajalcem del, vsem, ki so sodelovali pri izvedbi slovesnega dogajanja, sponzorjem, posebej pa še vam, spoštovani krajanji, ki ste kakorkoli prispevali za izvedbo tega druženja. Šalovci se kot vas prvič omenja leta 1322, od takrat pa vse do danes je v zgodovini zapisanih veliko pomembnih dni. Verjamemo, da bodo tudi ti dogodki del zgodovine našega kraja, saj smo v času novonastale občine Središče ob Dravi v Šalovcih dočakali preplastitev lokalne ceste, na novo sta zgrajena avtobusno postajališče in most na cesti Šalovci - Loperšice, obnovljena je kapela in še bi lahko naštevali izvedena manjša dela. Sicer pa: sleherna investicija za mali kraj pomeni veliko.

Jasna Munda

Uvertura v skupno čistilno akcijo

Trojica nadobudnih dečkov, Ivan, Grega in Vid, je slišala, da se odrasli pogovarjajo o pripravah na pomladansko akcijo čiščenja okolja. Takoj so se navdušili zanjo in tudi sami začeli s pripravami nanjo. Izdelali so si palice s konicami za natikanje smeti, poiskali rokavice in vreče za smeti, pripravili so si celo otroško brento ter čakali. Njihova »čistilna vnema« je naraščala, občinske akcije pa kar niso mogli dočakati.

Nekega hladnega marčevskega popoldneva so se po končanem pouku odločili, da je čakanja dovolj in se sami odpravili na delo. Za »čistilno tarčo« so si izbrali območje ob manj prometni poti skozi Koračice med Obrežem in Šalovci.

Začeli so z »lovom na smeti« in od zagnanosti pozabili na hlad, ki se je počasi zajedal v drobne prstke. Med seboj so kar tekmovali, kdo bo prej našel več smeti in se čisto naivno, po otroško, veselili svojega »plena«.

Kljub »delovnemu navdušenju« se niso mogli načuditi, zakaj ljudje mečejo toliko smeti kar v občestni jarek ali v gozd. V vrtcu, v šoli in doma so se vendar sami učili, kako morajo ravnati z odpadki, kam sodijo na primer pločevinke, steklo ali papirčki. »Kaj drugi tega ne vedo?« so se spraševali in ločevali nabrane smeti, da bi jih odnesli na ekološki otok.

»V soboto gremo na skupno čistilno akcijo, čez en mesec pa bomo imeli spet svojo čistilno akcijo!« so si obljubili zadovoljni z opravljenim delom.

»Oh, kako lepo bi bilo, če to ne bi bilo niti potrebno!« sem pomislila in tiho zavzdihnila.

Jasna Munda, vodja vrtca

Dobrodelnost za Navihančke

Člani upravnega odbora sklada vrtca, ki so sicer vsako leto v drugačni postavi, si že od ustanovitve sklada prizadevajo, da bi se vanj stekalo dovolj denarja za izvajanje nekaterih nadstandardnih programov ali za dodatno opremo v vrtcu. Na srečo imajo mnogi donatorji posluš za potrebe otrok, staršev in delavcev vrtca, saj smo z zbranimi prispevki uresničili že več želja, o čemer smo poročali v prejšnji številki Sredice.

Naša zadnja smela želja je, da bi zbrali dovolj denarja za nakup večjega zunanega igrala - za leseni vlak. Za uresničitev le-te smo bili pripravljene prispevati tudi svoj delež, delež lastnega vloženega truda. Odločili smo se, da bomo pripravili dobrodelno prireditev za sklad vrtca. Stekle so zahtevne priprave in v začetku letošnjega maja je bila dobrodelna prireditev za Vrtec Navihanček v Sokolani. V prvem delu programa so s plesnim nastopom navdušili navihančki iz vrtca, tisti, ki niso ostali doma zaradi vodenih koz. Zaradi te otroške bolezni, ki tokrat res ni izbrala pravega trenutka za svoj izbruh, so morali v zadnjem tednu pred prireditvijo s pomočjo vzgojiteljic spremeniti svoj program. Opustili so folklorne plesne, se naučili nove plesne korake na melodije otroških zabavnih pesmi in bili na koncu odlični.

Bogat prispevek k programu prireditve je dodal Zasebni zavod za vzgojo in izobraževanje Muzika Klavdije Zorjan Škorjanec. Redko imamo priložnost videti na središkem odru baletne plesalke. Njihove solistične točke in skupinski nastopi so nas prevzeli s svojo gracioznostjo, milino, kostumografijo in koreografijo. Uživali smo tudi ob poslušanju bogatega programa mladih flavtistik.

Z velikim veseljem pa smo na odru pozdravili sopranistko Evelin Novak s Hrvaške. Mlada umetnica z imenitno pevsko kariero, med drugim stalno nastopa v Berlinski operi, je s svojim interpretiranjem znanih opernih napevov mnogim poslušalcem privabila solze v oči. Po klasični glasbi in klasičnem baletu pa smo imeli priložnost videti še moderni ples, ki so ga ob moderni glasbi izvajale plesalke iz skupine Plegimo iz Gimnazije Ormož.

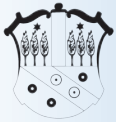
Vsem obiskovalcem dobrodelne prireditve se zahvalujemo za obisk in prostovoljne prispevke, s katerimi smo se še bolj približali uresničitvi naše želje. Mogoče bomo v naslednji številki Sredice že lahko poročali o novem igralu pri vrtcu.

Iskreno se zahvalujemo tudi vsem nastopajočim. Zaradi njih je prireditev uspela, obiskovalci so bili - po njihovih izjavah sodeč - zelo zadovoljni in to je navsezadnje najpomembnejše.

Foto: S. Jakl

Jasna Munda, vodja vrtca

Red je vedno pas pripet

V vrtcu Navihanček izvajamo drugo leto zapovrstjo projekt Pasavček, ki ga na nacionalni ravni vodi Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Namen projekta je, da bi s pomočjo različnih dejavnosti otroke naučili, njihove starše pa spomnili, kako pomembno je, da sedijo otroci med vožnjo v avtomobilu v otroškem sedežu ter da so pripeti z varnostnim pasom.

Otroci iz najstarejše skupine Modri navihančki, v kateri je projekt potekal, so med letom s pomočjo vzgojiteljic in policista spoznavali promet: prometna sredstva, najpogostejše prometne znake in cestne označbe, osnovna pravila obnašanja v prometu, osnovna pravila varne vožnje ... Večkrat so odšli na učni sprehod po Središču in opazovali promet, ravnanje odraslih v prometu in bili kot pešci tudi sami udeleženi v prometu. V igralnici pa so se o prometu in prometni varnosti veliko pogovarjali, poslušali poučne zgodbe, se učili pesmi, izdelovali plakate, risali, barvali, se s pomočjo igrač igrali promet ...

Ob zaključku projekta Pasavček je v aprilu potekala prireditev za vse otroke iz vrtca in njihove starše. V krajšem programu so otroci s pesmijo in besedo pokazali, kaj so se naučili o prometu in se izvrstno izkazali v kvizu o prometu. Predstavniki Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije so nam nato demonstrirali pravilno uporabo otroških sedežev, mi pa smo lahko preizkusili tehtnice za merjenje naletne teže pri različnih hitrostih. Otroci in starši so nato še skupaj ustvarjali v likovnih delavnicah. Največja nagrada otrokom za letošnji trud pa je bil obisk maskote projekta - Pasavček. Otroci so bili navdušeni. Plašnejši so si ga ogledovali iz varne razdalje, pogumnejši pa so ga objemali, božali, se z njim fotografirali, nekateri pa bi si ga najraje odvedli domov. In če otroke iz vrtca vprašate, kaj pravi Pasavček, vam bodo povedali: »Red je vedno pas pripet!« Bodimo otrokom dober vzor, zato poslušajmo Pasavčka.

Ivanka Jesih in Mihaela Voršič

Ob svetovnem dnevu knjige

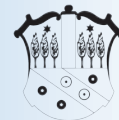

»Veseli nas, da imamo v Domu starejših občanov Ormož svojo pesnico ...« je navdušeno povedala vodja doma in nadaljevala: »V Centru za starejše občane Ormož (CSO) je bralna kultura na zelo visoki ravni. Ponosni smo na to, da imamo domsko knjižnico, ki jo stanovanke vodijo popolnoma samostojno. Da bi obeležili 23. april - svetovni dan knjige, so stanovanke organizirale srečanje bralcev. Svoja doživetja bo opisala gospa Ivanka Jesih, občanka Središča ob Dravi, sicer pa naša stanovalka, predsednica Sveta stanovalcev v Domu starejših občanov Ormož in ena izmed najzaslužnejših stanovalk pri postavitvi in vodenju domske knjižnice. Lahko bi rekli, da je duša naše knjižnice.«

Gospa Ivanka je začela pripovedovati: »Po vsem svetu je 23. aprila v središču dogajanje knjige. Povsod organizirajo razne prireditve, razstave knjig, sejme ... Osnovni namen tega je približati široki množici knjigo in razširjati bralno kulturo. V naši domski knjižnici smo obeležili bralci svetovni dan knjige v lepem in prijetnem druženju. Tu si izposojamo knjige stanovanke, ki še lahko beremo. Imamo lepo število svojih knjig. V letu 2008 so nam darovali 640 knjig, tako da razpolagamo sedaj s 1500 knjigami. Zadovoljni smo s kar precej veliko izbiro za branje. Na našo željo pa nam knjige posodijo tudi iz Knjižnice Franca Ksavra Meška iz Ormoža, s katero zelo dobro sodelujemo.

Na svetovni dan knjige smo se zbrali predvsem redni bralci. V prijetnem druženju smo brali pesmi iz zbirke *Pesmi iz življenja*. Z donatorstvom CSO Ormož d.o.o. jo je izdala naša stanovalka Marija Serec, ki jo vsi kličemo »babica«. Zelo smo ponosni, da imamo v domu svojo pesnico. Spomnili smo se še mnogih slovenskih in tujih pisateljev. Pridružila se nam je tudi naša direktorica Mihaela Voršič, ki smo je bili zelo veseli.

V tretjem življenjskem obdobju smo s knjigami bolj povezani kot kdaj koli prej, ker imamo zdaj več časa za branje, ki ga je prej vedno manjkalo. Knjige so vir neštetihih informacij, bolje spoznavamo sebe in druge ljudi ter življenje nasploh. Glavni namen dneva knjig, ki ga praznujejo milijoni ljudi po vsem svetu, je širjenje bralne kulture, še posebej med mladimi. Ko bi ljudje več brali, bi bolj spoznali užitke, ki jih prinaša knjiga. Pregovor pravi: *Knjiga je naša najboljša prijateljica.*«

Maja Filipič, 4. razred

Kako smo preživeli dan v Ljubljani

Učenci četrtega razreda smo bili nagrajeni na tekmovanju za čiste in zdrave zobe ob zdravi prehrani. Za nagrado smo bili povabljeni v Ljubljano. Zjutraj smo se veseli in nasmejani odpravili na pot. Neutrudno smo se pogovarjali, prepevali in tudi fotografirali. V Ljubljani nas je šofer »odložil« pri dvorani Tivoli. Tam je bila podelitev nagrad. Dobili smo jo tudi mi. Z veseljem smo jo sprejeli. Potem smo se zabavali s skupino Foxy teens.

Ko je bilo prireditve konec, smo odšli v McDonald's. Na Čopovi ulici smo si ogledali predstavo Žogica Marogica. Skupaj smo zapeli, zaigrali in zaplesali. Prečkali smo Prešernov trg, se sprehodili po Tromostovju čez Ljubljano. Prispeli smo do tržnice ter se ob kupih sadja in zelenjave tudi fotografirali. Uživali smo v vožnji z gondolo na ljubljanski grad. Tam se nam je odprl čudovit razgled na Ljubljano in na Kamniške Alpe. Kasneje smo se še enkrat sprehodili po Čopovi ulici. Pri stojnicah na tržnici smo si nekaj kupili. Nato smo se zelo zadovoljni odpeljali nazaj proti Središču. V Ljubljani mi je bilo zelo, zelo všeč. Odslej bomo še bolj skrbeli za naše zobe!

Denis Trstenjak, predsednik Mladinskega društva Obrež

Pokaži, kaj znaš 2009

Mladinsko društvo Obrež je tudi letos 25. aprila organiziralo tradicionalni »Pokaži, kaj znaš« v Domu kulture Obrež. Zbralo se je okrog 500 obiskovalcev.

Letos je prireditev potekala samo v enem delu, ker število prijavljenih ni bilo preveliko. Avdicija ni bila potrebna. Na prireditvi je nastopilo 19 tekmovalcev, tudi tokrat pa je bila - kot ponavadi - največja konkurenca v kategoriji petja.

Nastopajoči so tekmovali v štirih kategorijah, in sicer: petje, ples, instrumental in bend. Ker je nastopil samo en bend (Bend THE END), ga nismo posebej ocenjevali, ampak je dobil samo nagrado za sodelovanje. Nastopajoče je ocenjevala strokovna štiričlanska komisija v sestavi: - Jože Anderlič (akademski glasbenik in član Godbe na pihala Središče) - Helena Masten (članica našega društva in pevka skupine Jua) - Zlatko Majcen (član ansambla Prepih) - Jure Masten (glasbenik in plesalec)

Zmagali so:

v kategoriji Petje - Tamara Zadavec in Monika Ratek, v kategoriji Ples - plesni krožek osnovne šole Središče ob Dravi, v kategoriji Instrumental - Božidar Štiberč.

Vsem tekmovalcem še enkrat čestitamo, tisti, ki pa niste dobili nagrade pa ne izgubite upanja in pridite spet naslednje leto.

Po tekmovalnem programu je sledila zabava z ansamblom »KOŠTRUNI«. Ob tej priložnosti bi se radi ponovno zahvalili vsem sponzorjem, članom društva in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali pri pripravi in izpeljavi naše prireditve.

Zahvaljujemo se tudi vsem obiskovalcem, upamo, da ste se imeli lepo in vas vabimo, da se prihodnje leto zopet udeležite naše prireditve v tolikšnem številu.

Eva Kelemina

Učimo se jahati ...

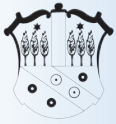
Dnevi postajajo toplejši, poletje se nezadržno približuje in z njim sezona lahkotnih oblačil, kratkih majčk in kopalk. Vsi bi radi izgledali čim bolj popolno, ženske se trudijo izklesati svoje postave, moški bi radi pridobili nekaj mišic. Bi se tudi vi radi znebili nepotrebnih oblog, ki so se nabrale skozi zimo, in poleg tega kvalitetno preživljali prosti čas v naravi? Pridružite se nam ob zanimivem in sproščujočem športu - jahanju.

Ideja za izvedbo šole jahanja v okviru Konjeniškega društva Središče ob Dravi se je porodila že lansko leto, ko je veliko mladih in nekoliko manj mladih izrazilo željo spoznati konje ter se o njih in z njimi učiti. Za program Jahač 1 se nas je prijaviло šestnajst kandidatov, s tem da nas šola obiskuje redno dvanajst. Najprej smo imeli predavanja. Spoznavali smo biološke značilnosti in se poučili o negi konjev ter osnovah jahanja. Sledil je izpit, ki smo ga vsi uspešno (pohvalno) opravili. Sedaj se je pričel bolj zanimiv del - praktični del - jahanje, ki ga izvajamo v maneži pri našem predsedniku Juriju Dogši. Veščin pravilnega jahanja nas z veliko mero vztrajnosti in potrpežljivosti uči inštruktor Boštjan Kosec. Sprva smo malo lenarili in se dobivali le enkrat tedensko, sedaj delamo na polno, in sicer dvakrat tedensko, ob četrtek in nedeljah. Šola jahanja je namenjena vsem - mlajšim in starejšim, izkušenim in neizkušenim, skratka vsem, ki imamo radi konje in vse, kar je povezano z njimi. Sčasoma smo učenci postali prava ekipa, saj se odlično razumemo. Med nami ni razlik, pri učenju jahanja lepo sodelujemo in se dopolnjujemo. Ob tem ne gre spregledati velikodušnosti in požrtvovalnosti Milice in Boža Borka, lastnikov štirih odličnih konj, ki jih nesebično dajeta v roke nam, popolnim začetnikom. Program Jahač 1 bomo zaključili predvidoma ob koncu junija, jeseni pa bomo začeli izvajati nadaljevalni tečaj jahanja - Jahač 2.

Za vse tiste, ki bi se nam radi pridružili, a ste prvo možnost zamudili: šola jahanja se bo, v primeru zadostnega števila interesentov, ponovila. Za informacije pojdite v slaščičarno na kremšnito, kjer boste izvedeli več podrobnosti. Dandanes, ko se svet vrti tako hitro, nam ostaja vse manj prostega časa. In ni lepšega, kot ga preživljati v naravi, v družbi tako plemenitih živali, kot so konji.

Samo Žerjav

Predlog za pomladni potep: Trakoščan

Že pred časom sem v Sredici pisal o nujnosti čezmejnega sodelovanja med občinami na obeh straneh meje. Ni važno, v kateri obliki je, važno, da je - da se nekaj premika. In te nuje so se, vsaj sodeč po knjižici, ki mi je pred kratkim prišla v roke, začeli zelo dobro zavedati Haložani in Zagorci.

Govorim o knjigi Haloze - Zagorje (na voljo je v ormoški knjižnici), v kateri na 140 straneh izveste vse in še več o teh dveh izredno zanimivih, samosvojih in na nek način še vedno v času ujetih vinorodnih pokrajinah. Za to, da se odločite za potep v te lepe kraje, pa vam, jasno, ni treba prebrati vseh 140 strani. Nasprotno, v mojem primeru je stvar delovala takole: odprem, prelistam, se ustavim na strani, ki je najbolj pritegnila moj pogled in ... Trakoščan, prihajam!

Vem, da ste že slišali pregovor, da je pot pomembnejša od cilja. In v našem primeru ta trditev ni daleč od resnice. Poti do verjetno najlepšega in najbolj romantičnega hrvaškega dvorca je več. Lahko se odpravimo krožno. Po prečkanju meje v Ormožu je nekaj kilometrov za Vinico (do zobarja boste zagotovo vedeli priti) potrebno zaviti desno proti Dolnji Voči, potem pa samo naravnost skozi Dolnjo Višnjico do naselja Cvetlin, kjer je križišče cest - ena vodi levo za Trakoščan, desno pa se lahko kasneje skozi Zg. Leskovec, Videm in Markovce (pot čez jez) odpravimo krožno nazaj proti Ormožu oziroma Središču. Sam sem jo mahnil tja s kolesom, ker se mi je tako zdelo bolj pristno, pa še občasno sem zavil z glavne poti na kakšno stransko, v hrib. Saj veste, kako se glasi znani slogan - stranske poti so privlačnejše od glavnih. Po izkušnjah iz goric nekje med Vinico in Cestico pa dodajam še svojega - ni ga lepšega kot izgubiti se. Prvič: zaradi podeželja, ki izginja. Toliko starih, iz ilovice zbitih hiš, ponekod še pokritih s slamo, ne najdemo več v sorodnih slovenskih pokrajinah. Niti v Halozah ne. In drugič: ob pogledu na strme zagorske in (domov grede) haloške vinograde mi nikoli več ne bo prišlo na misel, da bi nekje na trgatvi na Kogu ali pa v Vinskem Vrhu negotoval, češ, kako mi je hudo. Mala malica proti zagorskim in haloškim trgatvam!

Dvorec, kakšna dva kilometra oddaljen od omenjenega križišča v Cvetlinu, obdajata jezero in park, v dvorcu nad jezerom pa si lahko (za simbolično vsoto kun) ogledate bogato zbirko pohištva in drobnih predmetov, predvsem iz baročnega obdobja, ko je bil dvorec v lasti družine Draškovič. V pomladnih dnevih je dosti predvsem šolarjev iz vseh mogočih koncev Hrvaške, izletnikov, ki odkrivajo Hrvaško Zagorje,

zanimiva skupina pa so se mi zdeli tudi »Purgerji« z BMW-ji, kajti mirni kotički ob jezeru jim nudijo odlično zavetje, kjer se lahko mirno posvetijo svojim ženam ali pa (verjetno v večini primerov) ljubicam.

Zakaj ne bi Trakoščana v večji meri začeli obiskovati tudi Slovenci? Naj nas meja ne zaustavi. Sicer pa, v zagorskih »birtijah« ob poti, kjer je užitek poslušati milozvočno zagorsko govorico, hladnega »gemišta« nikoli ne zmanjka.

Samo Žerjav

Filmski nasvet: Pred zoro & Pred sončnim zahodom

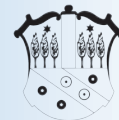
Letni čas, ki smo mu priča, mi narekuje, da v tokratnem filmskem koticu nadaljujem v že zadnjič nakazanem tempu: spet nas zanima ljubezen in moško-ženski odnosi.

Jesse (Ethan Hawke), Celine (Julie Delpy), Američan in Francozinja, ter njuno naključno srečanje na vlaku nekje med Budimpešto in Dunajem. Po nekajminutnem pogovoru je jasno, da se srečanje sorodnih duš mora nadaljevati s pohajkovanjem po Dunaju. Njuna vez se v čustvenem in odkritem pogovoru iz ure v uro pogloblja, treba se je le prepustiti toku. Vendar se jutro, ko se bosta morala Jesse in Celine ločiti, nezadržno bliža. Skladno s tem je povsem negotov tudi konec filma, ki kar kliče po nadaljevanju.

Devet let kasneje se (bivša) zaljubljenca srečata drugič, tokrat ne povsem naključno. Kraj dogajanja je tokrat Pariz, kjer Jesse predstavlja svojo knjigo o njenem enodnevnem srečanju na Dunaju. Tam se pojavi tudi Celine ... in potepanje po ulicah in kavarnah in parkih francoske prestolnice se lahko začne. Ritem dogajanja in čustvena ostrina dialogov med glavnima junakoma sta še intenzivnejša kot ob njenem dunajskem srečanju. In, kar je najbolj pomembno, ob bližajočem se sončnem zahodu spet odkrijeta svoje stare občutke, za katere vesta, da se v življenju zgodijo samo enkrat. Vendar njuna skupna usoda ob negotovem koncu spet obvisi v zraku.

Pred zoro (Before sunrise) in Pred sončnim zahodom (Before sunset), filma ameriškega režiserja Richarda Linklaterja iz let 1995 in 2003, sta dva izmed boljših primerov v sodobni filmski produkciji, kako posneti romantičen film brez »pocukranih« vložkov. Zadostujejo inteligenten scenarij, dva odlična igralca in kemija med njima. Toplo priporočam!

Bojan Mlakar

Gospodarna in okoljevarstvena raba živinskih gnojil

Uspešno kmetovanje zahteva znanja s številnih področij. Poleg kmetovanja v ožjem pomenu besede (obdelovanje zemlje, reja živine...) zahteva poklic kmeta tudi osnovna znanja s področij živilstva, gozdarstva, zdravstvenega varstva živali in rastlin, strojništva, ekonomike... Poleg vsega omenjenega pa prevzema kmet tudi skrb in odgovornost za varovanje narave, kulturne dediščine in zdravja prebivalstva.

Kodeks dobre kmetijske prakse zahteva od kmetov, da vsak po svoji moči prispeva k ohranjanju naravnega okolja, rodovitnosti tal, potenciala za pridelovanje hrane ter kakovosti kmetijskih pridelkov. V tem prispevku se bomo osredotočili na gospodarno in okolju prijazno uporabo živinskih gnojil.

Predpisi, ki urejajo uporabo živinskih gnojil

Uporabo živinskih gnojil na kmetijskih zemljiščih urejata dva predpisa:

- Uredba o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla (UL RS, 84/2005),
- Pravilnik za izvajanje dobre kmetijske prakse pri gnojenju (UL RS, 130/2004).

Uredba o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla opredeljuje količinske, časovne in prostorske omejitve uporabe živinskih gnojil.

Pravilnik za izvajanje dobre kmetijske prakse pri gnojenju ureja gnojenje na način, da lahko rastline v največji meri izkoristijo hranila in da se preprečijo izgube hranil in zmanjša vnos hranil v vode.

Skladiščenje živinskih gnojil

Skladišča živinskih gnojil gradimo z namenom zmanjšanja nevarnosti za onesnaženje okolja. V času, ko rastline nimajo potreb po hranilih, je hlevska reja z urejenim zbiranjem živinskih gnojil z vidika onesnaževanja okolja ugodnejša od reje na prostem. Na drugi strani pa neurejena skladišča živinskih gnojil predstavljajo potencialno nevarnost za točkovno onesnaženje okolja. Skladišča za živinska gnojila morajo biti zaradi tega vodotesna in dovolj velika. Živinska gnojila, ki jih glede na agregatno stanje in vsebnost hranil delimo na gnoj, gnojevko in gnojnico, se običajno skladiščijo na gnojiščih, v lagunah, gnojnih jamah in v drugih zbiralnikih, ki morajo biti izdelani tako, da ne pride do izlivanja, izpiranja ali odtekanja v okolje. Gnojni objekti pa morajo biti tako veliki, da zadržujejo za skladiščenje gnojil v času, ko je njihova uporaba prepovedana ali onemogočena:

- zmogljivost skladiščnega prostora za gnojila mora zadoščati najmanj za 6 mesecev;
- za živali, ki se pasejo večji del leta (8 mesecev ali več) morajo skladiščni prostori za živinska gnojila zadostovati najmanj za 4 mesece.

Načrtovanje gnojenja

Pri načrtovanju gnojenja moramo upoštevati hranila, ki jih v tla vnesemo z živinskimi gnojili, zato moramo v primeru uporabe živinskih gnojil ustrezno zmanjšati odmerke mineralnih gnojil. Zmanjšanje odmerkov mineralnih gnojil je odvisno od količine ter vrste uporabljenih živinskih gnojil. Vsebnost hranil v živinskem gnojilu je odvisna od več dejavnikov, kot so: vrsta nastilja, način

prehrane živali, starost živali, način reje, način skladiščenja gnojil... Kmetijski svetovalci običajno uporabijo pri nasvetih za gnojenje posameznih kmetijskih rastlin povprečne vrednosti, ki predstavljajo zadovoljive približke za izdelavo gnojilnih načrtov. V kolikor ima kmet podatke o sestavi živinskih gnojil na kmetiji, se pri načrtovanju gnojenja upoštevajo te vrednosti.

Izkoristki posameznih hranil iz živinskih gnojil

Živinska gnojila se najbolje izkoristijo v času vegetacije. Temu moramo prilagoditi tudi gnojenje. Na splošno je najprimernejši čas za gnojenje z živinskimi gnojili pozno pozimi in spomladi. Če gnojimo jeseni ali pozimi, se povečajo izgube dušika v vode, če gnojimo poleti pa izgube amonijaka v zrak. Pri gospodarnem in okoljevarstvenem načrtovanju gnojenja je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da dušik iz živinskih gnojil rastlinam ni na voljo zgolj v letu uporabe. Dinamika koriščenja dušika je odvisna predvsem od vrste živinskega gnojila. Za tekoča živinska gnojila (gnojevka in gnojnica) velja, da lahko rastline razpoložljivi dušik v celoti uporabijo že v letu uporabe gnojila, saj je pretežni delež dušika v teh gnojilih v amonijakovi obliki, ki je rastlinam neposredno dostopna. V letu uporabe lahko rastline računajo na celoten izkoristljiv dušik, torej 85 % dušika iz gnojnice ter 75 % dušika iz gnojevke. Dušik iz hlevskega gnoja je rastlinam na voljo več let, saj je dušik v hlevskem gnoju pretežno organsko vezan in zato rastlinam v letu uporabe nedostopen. S procesi razgradnje hlevskega gnoja v tleh se organsko vezan dušik postopoma sprošča na mineralno, oziroma rastlinam dostopno raven. V triletnem obdobju po uporabi hlevskega gnoja je rastlinam na njivi skupaj na voljo 70 %, na travniku pa 50 % dušika, ki smo ga vnesli v tla z gnojenjem.

Časovne in druge omejitve pri gnojenju z živinskimi gnojili

Uredba o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla določa, da skupni letni vnos dušika z živinskimi gnojili ne sme presegati 170 kg N/ha, fosforja 120 kg P₂O₅/ha ter kalija 300 kg K₂O/ha. Ob upoštevanju vsebnosti hranil v živinskih gnojilih tako izračunamo največje dovoljene letne odmerke živinskih gnojil na hektar kmetijskih zemljišč. Navedenih največjih dovoljenih letnih odmerkov živinskih gnojil ne smemo uporabiti v vsakem primeru. Odmerke živinskih gnojil je potrebno prilagoditi tudi drugim dejavnikom (založenost tal, letni gnojilni načrt, predviden kolobar, čas uporabe živinskih gnojil, izkoristek hranil v povezavi s potrebnimi rastline glede na vegetacijo in čas aplikacije...). V kolikor v kolodarskem letu uporabimo več vrst živinskih gnojil, skupna količina hranil v uporabljenih živinskih gnojilih ne sme presegati 170 kg N, 120 kg P₂O₅ in 300 kg K₂O na hektar.

Uredba o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tla določa tudi obdobja, ko je gnojenje s tekočimi živinskimi gnojili prepovedano. Omejitve se nanašajo na zemljišča brez zelene odeje. Za vodovarstvena območja veljajo strožje omejitve.

Prepoved gnojenja z gnojnico in gnojevko:

- Zemljišča z zeleno odejo: ni časovnih omejitev.
- Zemljišča brez zelene odeje: od 15. novembra do 15. februarja.

.....
Ne glede na časovne omejitve je gnojenje z gnojevko in gnojnico prepovedano:

- na tleh, nasičenih z vodo,
- na tleh, pokritih z več kot 10 cm debelo snežno odejo,
- na strminah, kjer gnojevka ali gnojnica odteka po površini,
- na zamrznjenih tleh.

Prepoved gnojenja njiv s hlevskim gnojem:

- Vsa zemljišča: ni časovnih omejitev.

Gnojenje gozdov, zemljišč v zaraščanju in nerodovitnih zemljišč je prepovedano. Izjemoma lahko gnojimo v gozdovih pri presajanju sadik in sejanju, pri ozelenjevanju brežin ob cestah in v raziskovalne namene.

Možna onesnaženja okolja pri gnojenju z živinskimi gnojili

Do onesnaženj pri gnojenju z živinskimi gnojili prihaja tako zaradi uporabe prevelikih količin živinskih gnojil kot tudi zaradi gnojenja v neugodnih razmerah, glede na letni čas, stanje tal (relief, tekstura tal), stanje vegetacije, vremenske razmere... itd. Pri živinskih gnojilih je gnojenje težje uskladiti s potrebami rastlin kot pri mineralnih gnojilih, saj je dognojevanje poljščin in travinja s hlevskim gnojem med rastno sezono praktično neizvedljivo. Pri poljščinah je neizvedljivo ali težje izvedljivo tudi dognojevanje s tekočimi živinskimi gnojili. Tveganje za onesnaženje okolja z gnojevko in gnojnico je tako še posebej veliko, če so tla razmočena, preveč suha ali razpokana, zamrznjena ali zasnežena, plitva (ka-

mnita oz. peščena podlaga). Prav tako je tveganje za onesnaženje okolja izrazito na poplavnih zemljiščih, vseh nagnjenih zemljiščih, na kmetijskih zemljiščih v bližini vodotokov ter na zemljiščih, ki so bila nedavno obdelana s podrahljačem.

Čas neprijetnih vonjav

Najbolj vsesplošno moteč vidik onesnaženja okolja pri uporabi živinskih gnojil na kmetijskih zemljiščih je vsekakor izpust amonijaka v ozračje, kar se še posebej močno odrazi ob vsaki aplikaciji gnojevke. V teh primerih je tudi negodovanje okoliških prebivalcev najbolj izrazito, saj se zaradi smradu težko zadržujejo na dvoriščih in vrtovih, ne morejo izvajati prezračevanja bivalnih prostorov, nezanemarljivi pa tudi niso učinki na zdravje, ki ga občutijo predvsem astmatiki. Kmetje lahko vpliv emisij amonijaka v okolje precej omilijo, če se gnojevka pred izvedbo gnojenja aerobno obdela. Izhlapevanje amonijaka je treba preprečiti tudi tako, da se gnojenje izvaja čim bližje tlem, gnojevko pa je treba po tleh razporediti čim bolj enakomerno. Pri tem se upošteva tudi stanje vegetacije, vremenske razmere, zlasti temperaturo in vlažnost zraka ter osonečenje. Na nezasejanih površinah je treba gnojevko ali gnojnico injicirati direktno v tla. Z namenom zmanjšanja izpustov amonijaka v ozračje je priporočljivo vsa živinska gnojila takoj zadelati v tla. Stroji za aplikacijo živinskih gnojil morajo biti dobro vzdrževani, predvsem pri cisternah za razvažanje tekočih gnojil je pomembno, da ventili dobro tesnijo.

.....
Franc Krnjak, Zgodovinsko društvo Ormož

Panonska arhitektura

Zadnja prvobitna panonska hiša ali **hiža**, ki bo vsak čas le še blag spomin na kmečko okolje in ljudi, ki so z vsem spoštovanjem hranili in ohranili, hote ali nehote, sledi več kot dvesto let nazaj. Takšnih zgradb je bilo še do nedavna, ali pa se meni samo tako zdi, v naši sredini veliko. Navsezadnje sem se v takšni **hiži** tudi sam rodil. Zgodovinski spomin, ki sta ga ohranila avtor središke kronike dr. Franc Kovačič in njegov fotograf Avguštin Stegenšek, umetnostni zgodovinar, še sedaj nekaterim starejšim prebivalcem središke občine sije ob mislih o kmečki arhitekturi treh stoletij nazaj.

Ena zadnjih takšnih hiš je Kocjanova (Prajndlova) **hiža** na Grabah. Še do nedavna je gostila zadnjo prebivalko, ki se je v njej zelo dobro počutila. Tako kot premine človek, tako prične za njim propadati tudi hiša. Še posebno takšna, ki je ena sploh najstarejših stanovanjskih stavb v občini, z letnico 1777 na tramu **prve hiže** (sobe).

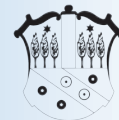
V glavnem so bile na Grabah hiše grajene z opeko in pokrite s slamo. Vas je štela 30 hiš, ki niso bile v strnjem krogu, kot nam poroča Georg Göth Iz vprašalnic nadvojvode Janeza iz leta 1811 in 1843.

Koliko je takšnih arhitekturnih biserov v občini? Ostala je le **Tratjakova v Jojšji**, pa še ta je mlajša, zgrajena je iz mešanih materialov: opeke, lesa, ilovice in kamna. Kocjanova se je ohranila v edinstveni arhitekturi, le krov je iz materiala zadnjih štirideset let prejšnjega stoletja, ko ni bilo več možno dobiti mojstra - **pokri-vača**, krovca s slamo, slame in **mlatcev**, ki so pripravili ržene snope, škope, ali **šopice** ali **ritke**. Kocjanova **cimprača** je izdelana

iz borovih brun, brez nekih posebnih temeljev. Ti so bili navadno iz hrastovine, ki je stoletja obstojna, na te hrastove lege pa so postavili mehkejši les - zelo obstojno borovino. Nekateri pa so bile grajene iz protja, narezanimi in prepletenimi debelejšimi šibami, notranji vertikalni nosilci so bili iz trpežnega brina, **borovice** ali pa borovine. Pri takšni gradnji je bila nevarnost, da je zob časa nosilce uničil in se je stena ob močnejših zunanjih vplivih enostavno podrla. Takšen primer je bil maja 1945, ko je bila v Središču pri "Faturi" eksplozija min. Zunaj in znotraj je bila ometana z blatom, ilovico, ki je v naših krajih ni primanjkovalo. Stropi hiše so bili leseni, imenovali so se **prosnice**. Te so bile v večini hiš umetelno izdelane, prav tako lepo so bili izdelani nosilni tramovi in pa seveda

Nadaljevanje na naslednji strani

Nadaljevanje s prejšnje strani

glavni vezni tram, ki je moral biti iz hrastovega lesa. Navadno je na tem tramu bila zapisana letnica izgradnje hiše. Za tramom pa je bil zataknen **presmec**. Prostori v takšni hiši so bili, kljub številčni družini, borni. V **hiži** je bil hodnik - **priklet** ali **gejnk**, tukaj so bile stopnice na podstrešje ali **najž**, **prva hiža**, **zadja hiža** in kuhinja. Imeli so tudi shrambo ali **špajz**. Premožnejši so si v **prvi hiži** omislili krušno peč, sicer pa so prostor ogrevali z gašperjem - **bingecom**. Nad krušno pečjo so bili pritrjeni leseni nosilci - **šlesi**, kjer so odlagali oblačila. Če ni bilo krušne peči, je bil takšen nosilec - **šles** v kotu izbe. Celotna stavba je bila beljena z žganim apnom, tako zunaj kot znotraj. Seveda so po določenem času stavbo znova obnovili, zamazali odpadni omet iz blata ter jo pobelili. Pozneje so nekateri lastniki v takšne stavbe namestili **črne kuhje**, ki so olajšale delo gospodinji pri pripravi obrokov za številno družino. **Črna kuhja** je imela odprto ognjišče in je že bila grajena iz opeke. Bila je obokana, imela je **bolto - velb**, v kateri so lahko sušili - dimili meso za poznejšo tunko. S tehnološkim napredkom so kuhinjo preuredili. Obok - **bolto črne kuhje** so ometali in pobelili, v prostor pa postavili sodoben zidani štedilnik. Posodobitev kuhinjskega oboka - velba je bilo strokovno in mukotrpno opravilo. Toda mojstri so vedeli, kako se tem rečem streže. Več deset- ali stoletni nanos ostankov gorenja je bilo treba popraviti tako, da je bil kuhinjski obod - **bolta** svetel in da je **štrihalo** držalo. To so dosegli z enostavnim naravnim materialom - **kravjakom** (kravjim iztrebkom).

Zadja hiža je bil prostor za stare starše, če ni hiša imela posebnega prostora, ki se je imenoval **štibl** ali manjši **štiblc**. Stavbe s štiblcem so že sodobnejše, grajene z novejšimi materiali. Bile so tudi bolj funkcionalne. V **zadji hiži** je bila spalnica za večje otroke, mlajši pa so spali pri starših v **zibači** ali pa v **ladlu** - zaboju, ki je bil podnevi pod zakonsko posteljo, zvečer pa so ga potegnili izpod nje. Ko so otroci zrasli, so navadno fantje spali v hlevu pri živini, poleti pa na **štalah** na senu. Prav tako je imel v hlevu svoje ležišče hlapec ali vaški pastir, če je bil samski. Tako je bilo ponekod celo še dolga leta po drugi svetovni vojni. **Cimprača**, kot so imenovali takšno hišo, je imela lesen dimnik, ki je bil nemalokrat vzrok za požar. Pozneje so takšne dimnike nadomestili opečni. Zaradi dobrega vleka so gradili zelo velike in široke dimnike. Hiša je bila krita s slamo in je imela velik kap, ki je pokrival **podstenje** - **poctje**, ki je bilo kar lično izdelano iz nabite ilovice - **ilovače**. Okna takšne hiše so bila majhna, navadno varovana proti vlomu s križi in pa s polknami. Na oknih so se bohotili **fajdlni** ali pa **gardenštoki**. Svisli so bile napuščene ven, tako da so varovale objekt

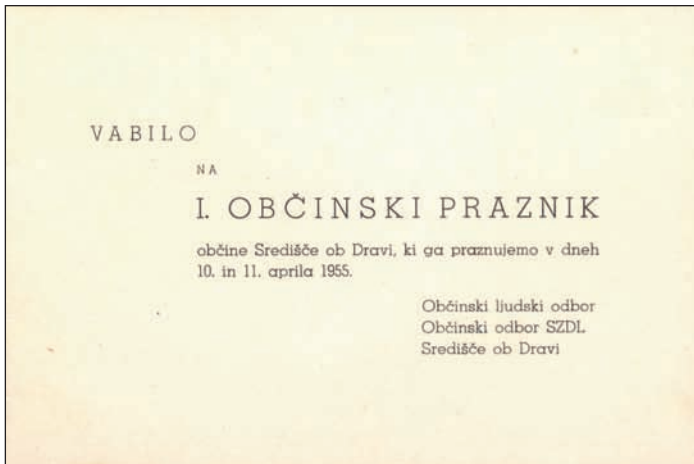
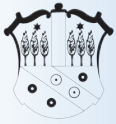
pred močnimi nalivi. Odprtina v svislih je bila v obliki križa, ki je ponazarjala krščansko družino.

Prosnice so bile na podstrešni strani zavarovane z debelo plastjo ilovice, ki je bila, tako kot ves ilovnati omet za hišo, pomešana z vezivom - narezano slamo ali žitnimi plevami. Ta material je služil kot toplotni in zvočni izolator. Toda vseeno se je ponoči slišal vsak ropot, ki so ga zganjale na podstrešju miši, podgane ali mačke. V nadaljevanju hiše je bil ločen prostor za shrambo, kaščo, v kateri je bila velika skrinja, **glejta**, za shranjevanje žitnih pridelkov. Ta je bila razdeljena na predale za različne vrste žit. Ostale kmetijske pridelke so hranili v posebnem prostoru, z vhodom iz skednja. V tem prostoru so imeli tudi domačo pijačo, navadno jabolčnik, brajdivino in petijot ali pikolo. Ob dobrih letinah so viške pridelkov - repe, krmne pese, krompirja, kolerabe idr. hranili na njivi ali v bližini domačije v **repnih** ali **zasipnicah**. Od tukaj naprej se je pričelo gospodarsko poslopje, ki je bilo **v ključ** ali **akel**. Nemalokrat pa se je gospodarsko poslopje nadaljevalo v ravni črti od stanovanjskega poslopja. Panonska arhitektura je značilna pri gradnji hiš **v ključ**. Razlogov je več: bližina družine živini, ki je bila zanjo življenjskega pomena in stranišče na štrbunk, ki je bilo ob gnojišču. Pozimi in ob slabem vremenu je bilo mogoče priti do skednja, hleva in stranišča po pokritem in suhem podstenju, ne da bi potrebovali kakšno ogrinjalo ali v poznejšem času dežnik.

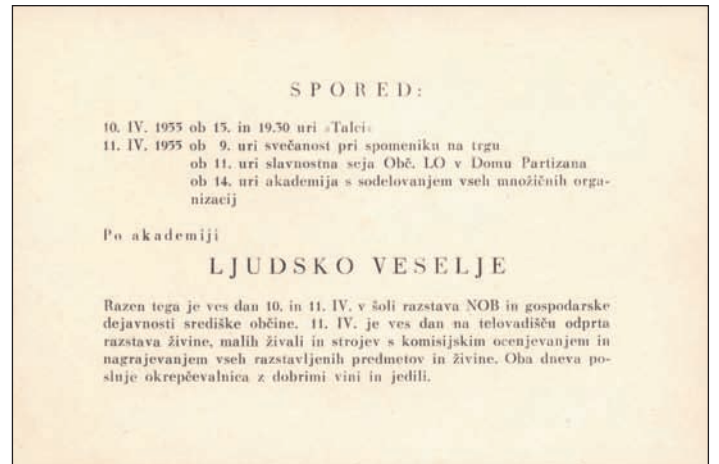
Kopalnice nekoč niso poznali. V novejšem času, če si jo je kdo omislil, takšno bolj enostavno, so ljudje sprejemali z nezaupanjem in posmehom. Kopalnica je bila statusni simbol za gospodo. Takšna miselnost je veljala še dolgo po drugi svetovni vojni. Na splošno je higiena zelo šepala. Pri hiši je bil velik čeber, v katerem so se navadno ob koncu tedna temeljiteje umivali ali celo kopal. Ženske so prale perilo ročno na **riplenki** z domačim milom, ki ga je gospodinja skuhala nekaj dni po kolinah. V glavnem so perice uporabljale za pranje tudi presejan bukov pepel. **Žehnta** je bila tedenska ob kakšni mlaki, ki jih tu ni manjkalo, ali v potoku Črncu. Tukaj so se srečevale perice in takrat je bila »oprana« sleherni hiša v vasi. Velika nadloga prebivalstva so bili keabri, miši, stenice in pa bolhe. Nekaterih hiš so se sovaščani še posebej izogibali, če so bile te znane po bolhah.

Če pogledamo nekaj desetletij nazaj ali z večjim časovnim odmikom, ugotovimo, da je druga polovica prejšnjega stoletja prinesla ogromen napredek, kar se tiče bivanjske kulture. Blaginja, ki sta jo prinesla v vas industrializacija in sodobno kmetijstvo, je pa prinesla tudi na področju avtohtone ruralne arhitekture veliko škode; s tem pa nas prikrajšala za čare prvobitnosti in odmik znanj sedanjim in bodočim mladim pokolenjem.

Vabilo na 1. občinski praznik leta 1955 / Vabilo hrani Vera Lazar iz Obreža.

V fotografski objektiv smo zajeli

prvoobhajance - v nedeljo, 10. maja 2009

Špela Stajnko je v fotografski objektiv ujela:

Osa na steklu

Prvi maj – praznik dela

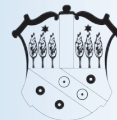
Na predvečer praznika so zagoreli kresovi,
zadonela je pesem,
ob zvokih harmonike se veselilo je vse,
pa tudi kolo se zaplesalo je.
Mladina in vsi delovni ljudje so ta praznik častili,
v prepričanju, da dela nikoli ne bodo izgubili.

Na praznično jutro je godba igrala,
zbudila tako je ves delavski rod,
smo družno se zbrali in se podali
veselo na prvomajski pohod.

Z nageljnom v gumbnici, z zastavico v roki,
korakala delavska četica je,
tako se je praznovalo pred leti,
a danes drugače je vse.

Ob kresu je danes bolj žalostno vse,
celo budnica nežnejša je.
Namesto nageljna delavsko knjigo dobiš,
da lahko z njo na zavod pohitiš,
ker dela v tovarni zate ni več,
so plače in nagrade odveč.

Alojzija Lukner

Servis Munda s.p.

Damjan Munda
Slovenska cesta 23
2277 Središče ob Dravi

tel: 02 719 00 26
mobi: 041/ 587 - 676
e-mail:
damjan.munda@amis.net

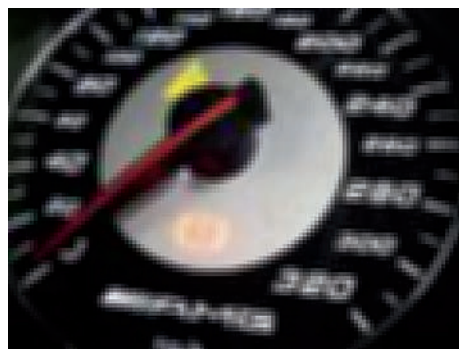
NOVO

Chip tuning

NOVO

Chip tuning

Popravilo elektronike
Popravilo in vzdrževanje motornih vozil
Predelava vozil
Avtoakustika

Frizerski studio *Moni*

Žensko, moško in otroško striženje.
Barvanje las in pramenov.
Fen-frizure in svečane pričeske.
Trajne in vodne ondulacije.
Ličenje s kozmetiko CARLO BAY.

Prodaja bio-ekološke kozmetike VILLA LODOLA.

Monika Kocuvan s.p.

Šolska ul.21, Središče ob Dravi
GSM:041-880 174, Tel:02/719 01 24

kemon
ITALIAN HAIR FASHION

Frizerski Studio Moni ponuja kvalitetno lasno kozmetiko KEMON in bio-VILLA LODOLA ter kozmetiko za ličenje CARLO BAY.

Hvala za zaupanje !

Se priporoča Foto Lazar

tel.:02 719 11 59

- 3 tesnila
- 5 komor
- 76 mm

NOVO!

Lepota bivanja

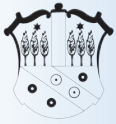

- okna (PVC)
- vrata (PVC, ALU)
- rolete (PVC, ALU)
- polkna (PVC)

brezplačna številka:
080 10 26

Štamberger d.o.o., Središče ob Dravi

SERVIS, ELEKTRO STORITVE, TRGOVINA**ELEKTROSET****• Servis bele tehnike**

Pralni, sušilni in pomivalni stroji, hladilniki,
štedilniki

• Prodaja in montaža klim

Panasonic, Gorenje ...

Plačila na obroke - do 36 mesecev

Janežič Vekoslav s.p.
Grabe 20a, Središče ob Dravi
Tel. št.: 02 / 7191 348

GSM : 031 564 002

Klime
-10%

• Elektroinstalacije:

- v novogradnjah, adaptacijah,
- odprava napak,
- premestitev števec,
- priklop, meritve ...

• Servis elektromotorjev**• Trgovina s tehničnim blagom**

Podjetje **Agrotrg Ormož d.o.o.** v svojih prodajalnah

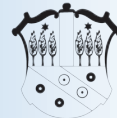
- ❖ **Trgovina AGRAR-MERKUR Središče ob Dravi** 02 719 15 45
- ❖ **Trgovina AGRAR-MERKUR Ormož** 02 741 64 20
- ❖ **Trgovina AGRAR-MERKUR Sveti Tomaž** 02 713 30 00

nudi pestro paleto izdelkov iz svojega prodajnega programa:

- ✓ **stroje za nego zelenic:** kosilnice s pogonom ali brez njega, strižne kosilnice, enoročajne, dvoročajne in nahrbtnne motorne kose
- ✓ **vse za zalivanje in dognojevanje zelenic**
- ✓ **vrtno orodje**
- ✓ **semena**
- ✓ **sredstva za varstvo rastlin, gnojila**
- ✓ **električna in ročna orodja**
- ✓ **okovje, vijake, jekla, razne verige, varilni in brusni material ...**
- ✓ **poletni program**

Svoje jeklene konjičke lahko napolnite na naši **ČRPALKI** (02 741 64 26).

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA!

				OBČINA SREDIŠČE OB DRAVI	ENOTNOST	SOVJETSKI JEZIKOSLOVEC (NIKOLAJ)	PRIPRAVA ZA OTROŠKO IGRANJE	RENIJ	DALJŠE ČASOVNO OBDOBJE	NAŠ ROJAK, PEDAGOG IN FILOZOF	AVTOR: JOŽE BORKO	
				BRUSNI PAPIR								VRV. OŽE (NAREČNO)
				INTERNIRANEC (POGOVORNO)								
				KANADSKI HOKEJIST (BOBBY)				AMER. SATIRIK BUCHWALD				
				SLOV. VIDEASTKA ŠMID				TRŠA, DALJŠA DLAKA				
										EVA RAS		
SREDICA	ARABSKI ČAJ	STARA MAMA	SL. PEVKA ŽNIDARIČ			IT. PEVEC (FAUSTO)						
			MESTO NA SEVERU POLJSKE			IMPRESIJA						
KRAJ NA KRASU					SOVJETSKA VESOLJSKA LADJA							
					BAVARSKI KRAJ BLIZU HOFA							
OKRASNA RASTLINA, REPASTI ŠČIR							REKA V AVSTRJI IN NEMČIJI			SLOVENSKA TV NOVI-NARKA (ALENKA)		
							100					
SMUKEC, LOJEVEC					»VISOKI A«				SLOVENSKA PEVKA SRŠEN			
					ČRKOPIS SLOVNIČ. DAJNKA							
TEŽJE BESEDE: MARR, LEALL, NAILA	KOLIČNIK	PRIPADNIK BUDIZMA						HRV. KRAJ V ISTRI				
		GRJNI GLAS						ENOTA ZA ČISTOST ZLATA				
KLOROVA SPOJINA						OLGA KACJAN			LADKO KOROŠEC			
						NOGOMETNI KLUB			POGON NA DIVJAD			
MESTO VARJENJA			SL. PEVEC PLESTENJAK				SLOV. SKLADAT. KUMAR					
			ZRAK (LATINSKO)				ALBANEC, ŠIPTAR					
VRTINČAST TROPSKI VIHAR					SLOV. ALPINIST (SILVO)					KRAJ PRI PIVKI		
					ŠVIC. POLITIK (ADOLF)					OSNOVNA MERA		
CANKAR IVAN			SL. TV REALIZATOR VODNIK			KRAJ NA KOROŠKEM						
			PRVI DEL BIBLIJE			MOHAMEDOV STRIC						
SPLETKAR									ANTON NANUT			
									SRB. KRITIK FINCI			
JAZ (LATIN.)			KOKOŠ. PUTKA (NAREČNO)					HERCEGOVEC				
			TONE KUNTNER					POVRŠINSKA MERA				
HRVAŠKI KRAJ PRI BJELOVARJU					KAMEN Z AVALE							
PRITISK					KRIŽANKE BISTRILJUM	STRIČEVA ŽENA						

Rešitev križanke – tri gesla iz osenčenih polj prepisite na dopisnico in jo pošljite do 15. 8. 2009 na naslov: Uredniški odbor, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi. Srečni izžrebanec prejme nagrado – bon za nakup v vrednosti 40 EUR.

SREDICA je glasilo Občine Središče ob Dravi. Člani uredništva: Zdenka Dogša – glavna urednica, Samo Kočevar – tehnični urednik, Stanko Zebec, Anita Kosec, Zlatka Marčec in Jasna Munda. Lektoriranje: Majda Tkalec. Grafični prelom: Boris Prelog. Tisk: Ptujška tiskarna d.o.o. Ptuj. Naslov: Uredniški odbor, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali v elektronski obliki na urednistvo@sredisce-ob-dravi.si. Fotografija na naslovnici: Zdenka Dogša.